

REGULAMENTUL-CADRU AL INSTITUȚIEI DE EDUCAȚIE TIMPURIE

I. Dispoziții generale

1. Regulamentul-cadru al instituției de educație timpurie (în continuare - Regulament) determină baza de organizare și funcționare a instituției de educație timpurie și este obligatoriu pentru toate tipurile de instituții de învățământ general, care oferă servicii de educație antepreșcolară și învățământ preșcolar, indiferent de tipul de proprietate.

2. Prezentul Regulament este elaborat în conformitate cu prevederile Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014, cu modificările ulterioare, și alte acte normative, al căror obiect de reglementare îl constituie organizarea și funcționarea instituției de educație timpurie.

3. Instituția de educație timpurie - creșa, grădinița, grădinița creșă, centrul comunitar și alte tipuri de instituții înființate în temeiul prevederilor legale în vigoare, este o unitate de educație și, după caz, de îngrijire pentru copiii cu vârsta până la 7 ani, care implementează politica statului în domeniul educației timpurii la nivel instituțional.

4. Educația timpurie instituțională se adresează tuturor copiilor din comunitate, inclusiv celor cu cerințe educaționale speciale (în continuare - CES) care au nevoie de recuperare/reabilitare și de incluziune socio-educatională.

5. Instituțiile de educație timpurie sunt înființate, reorganizate și lichidate de către autoritățile administrației publice locale (în continuare APL) de nivelul întâi sau al doilea (municipiile Chișinău și Bălți, UTA Găgăuzia sau de către fondatorii privați în conformitate cu legislația în vigoare, inclusiv angajatori.

6. Instituția de educație timpurie publică sau privată se subordonează organului local de specialitate în domeniul învățământului (în continuare OLSDÎ) în problemele proiectării, organizării, monitorizării și evaluării procesului educațional, a monitorizării/evaluării activității cadrelor didactice și manageriale, formării continue, atestării și reprofilării acestora, precum și fondatorului - în problemele dezvoltării bazei tehnico-materiale și didactice, a întreținerii instituției, organizării alimentației copiilor, salarizării personalului.

7. Asigurarea personalului didactic necesar desfășurării educației timpurii

se realizează de către administrația instituției și fondator împreună cu OLSDÎ, cu respectarea standardelor de calitate și a legislației în vigoare.

8. Procesul educațional în instituțiile de educație timpurie se desfășoară în limba română sau, în limita posibilităților instituției și la solicitarea părinților, în una din limbile de circulație internațională.

9. În ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoane aparținând uneia din minoritățile naționale, dacă există o cerere suficientă de cel puțin 65% de la numărul de copii stabilit per grupă, fondatorul asigură, în limita disponibilității, organizarea procesului educațional pentru copiii aparținând acestei minorități în limba lor maternă ori de a primi o educație în aceeași limbă. Limba (limbile) de instruire în instituția de educație timpurie se stabilește/stabilesc de către fondator în baza solicitărilor părinților și posibilităților IET.

10. Includerea activităților cu caracter educațional desfășurate în limba română pentru copiii alolingvi este obligatorie începând cu vârsta de 4 ani și este reglementată de standardele educaționale de stat.

11. Indiferent de forma de organizare și statutul juridic, instituția de educație timpurie are următoarele elemente definitorii:

- a) decizia autorității publice locale sau a fondatorului privat de înființare/ organizare a instituției de educație timpurie și/sau, după caz, Certificat de înregistrare, emis de Agenția de Servicii Publice (ASP) privind autorizarea de a presta servicii educaționale timpurii;
- b) documente care confirmă dispunerea de patrimoniu în proprietate publică/ privată sau prin administrare de locațiune/ arendă (sediul, dotări corespunzătoare, adresă juridică) conform prevederilor legale;
- c) ștampilă cu Stema de Stat și elemente distinctive, conform legislației în vigoare.

12. Organizarea și funcționarea instituției de educație timpurie, indiferent de forma de organizare și statutul juridic, se realizează în conformitate cu documentele de politică educațională și de protecție a copilului ale Republicii Moldova, Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014 cu modificările ulterioare, Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Legea nr. 435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, Legea nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, Legea ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28 martie 1995, Legea nr. 10-XVI din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, Codul Muncii nr. 154-XV din 28 martie 2003, alte acte legislative, hotărâri, ordonanțe și dispoziții ale Guvernului, ordine ale Ministerului Educației și Cercetării, decizii/ hotărâri ale administrației publice locale sau a fondatorului privat, alte acte normative din domeniu, precum și în baza prezentului Regulament.

13. Instituția de educație timpurie se organizează și funcționează independent de orice imixtiune politică sau religioasă, în incinta acesteia se interzice crearea și funcționarea oricăror formațiuni politice, organizarea și desfășurarea activităților de natură politică și prozelitism religios, precum și orice formă de activitate care încalcă normele de conduită morală și convețuire socială, care pun în pericol sănătatea și integritatea fizică și psihică a copiilor, părinților sau altor reprezentanți legali ai copiilor și a personalului din instituție.

II. Misiunea și principiile de organizare a instituției de educație timpurie

14. Misiunea instituției de educație timpurie constă în asigurarea unei educații timpurii de calitate pentru toți copiii cu vârsta de până la 7 ani prin satisfacerea nevoilor educaționale ale acestora, dezvoltarea multilaterală a copiilor și pregătirea lor pentru integrarea școlară și socială.

15. Instituția de educație timpurie respectă necondiționat următoarele principii:

- a) *Principiul asigurării respectului față de copil* ca ființă umană cu drepturi depline, care are nevoie de îngrijire, educație, supraveghere, dragoste și sensibilitate din partea adulților.
- b) *Principiul interesului superior al copilului* - în toate acțiunile și deciziile instituția ține cont, în primul rând, de interesele copilului și realizarea holistică a drepturilor acestuia, luând în considerare circumstanțele individuale în care se dezvoltă.
- c) *Principiul dialogului și participării* – instituția își realizează funcțiile prin dialog și consultare, promovând participarea părinților și copiilor la viața instituției, respectând dreptul acestora la opinie și asigurând transparența deciziilor și a rezultatelor printr-o comunicare periodică, adecvată. Activitățile desfășurate au un caracter deschis către comunitate.
- d) *Principiul echității și non-discriminării* – serviciile socio-educative oferite asigură în egală măsură oportunități de dezvoltare tuturor copiilor, indiferent de rasă, gen, etnie, limbă, religie, statut socio-economic al familiei, grad de dezvoltare, dizabilitate și alte criterii protejate, inclusiv a părinților sau a altor reprezentanți legali ai copilului.
- e) *Principiul accesibilității la servicii medico-socio-educative de calitate* – serviciile trebuie să fie accesibile tuturor copiilor din comunitate, inclusiv celor cu CES și familiilor lor, indiferent de localitate, posibilități materiale; ele trebuie să fie calitative – să corespundă nevoilor și intereselor copiilor și familiilor, să contribuie la dezvoltarea holistică - fizică, cognitivă, socio-

emoțională și a limbajului copilului la nivelul standardelor minime stabilite.

- f) *Principiul flexibilității și abordării diferențiate și individualizate* – diferențierea ofertei socio-educative la nivelul fiecărei comunități, instituții de educație timpurie, familie și fiecărui copil în dependență de necesități și potențial.
- g) *Principiul egalității șanselor* – fiecărui copil i se asigură oportunități egale de dezvoltare liberă, integrală/ globală și armonioasă a personalității sale într-un mediu educativ sigur și prietenos (climat motivant, atractiv, în care copiii sunt încurajați să aibă aspirații înalte, să aibă încredere în ei înșiși).
- h) *Principiul parteneriatului socio-educativ* între toate instituțiile, care oferă servicii medico-socio-educative copiilor de la naștere până la 7 ani (instituția de educație timpurie, medico-sanitară, de protecție socială), familie, autoritățile administrației publice – centrale și locale, alte instituții comunitare, ONG-uri locale și naționale - se referă la asigurarea unui sprijin real pentru dezvoltarea armonioasă a copilului.

III. Atribuțiile instituției de educație timpurie

- 16. Instituția de educație timpurie are următoarele **atribuții generale**:
  - a) asigură șanse egale și acces la servicii de calitate pentru toți copiii, inclusiv cei cu CES;
  - b) implementează pachetul standard de servicii educaționale aprobat de Guvern și, după caz, asigură servicii de îngrijire, supraveghere, alimentație a copiilor;
  - c) asigură un mediu fizic și afectiv securizat, stimulat din punct de vedere cognitiv și social pentru toți copiii;
  - d) asigură supravegherea stării de sănătate și de igienă a copiilor și acordă primul ajutor și îngrijirile medicale necesare în caz de îmbolnăvire, până la momentul preluării copilului de către reprezentantul legal sau al internării într-o unitate medicală, după caz;
  - e) asigură procesul educațional cu cadre didactice calificate, inclusiv prin formarea continuă a competenței profesionale a cadrelor didactice la nivel de instituție, organizarea și desfășurarea procesului intern de atestare, acordarea ajutorului metodic;
  - f) dezvoltă parteneriate cu familia și diverse instituții și organizații de profil și din alte domenii de nivel local, național și internațional în vederea realizării misiunii și atribuțiilor sale statutare;

- g) organizează procesul de informare și educație a familiei în vederea îngrijirii și dezvoltării timpurii a copilului, contribuie la dezvoltarea competențelor și responsabilităților parentale;
- h) sensibilizează și implică actorii sociali din comunitate pentru rezolvarea problemelor în interesul copilului și familiei acestuia;
- i) conlucrează cu autoritățile administrației publice locale în vederea creării condițiilor optime, inclusiv celor de mediu, pentru cuprinderea/ înmatricularea obligatorie a tuturor copiilor de 6 ani în grupe pregătitoare în scopul pregătirii acestora pentru școală;
- j) utilizează rațional resursele umane, materiale și financiare;
- k) poartă răspundere pentru respectarea drepturilor și pentru securitatea vieții și sănătății copiilor în timpul aflării acestora în cadrul instituției;

17. În **organizarea procesului educațional**, instituția de educație timpurie are următoarele **atribuții specifice**:

- 1) asigură organizarea și desfășurarea procesului educațional la nivelul standardelor educaționale de stat, aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării;
- 2) asigură dezvoltarea globală/ holistă sănătoasă a copilului, respectând *echilibrul între sfera fizică, cognitivă, emoțională, socială, personală* contribuie la pregătirea lui pentru incluziunea școlară și socială, ținând cont de particularitățile de vârstă și individuale;
- 3) asigură atingerea potențialului maxim de dezvoltare de care dispune fiecare copil prin organizarea procesului educațional centrat pe copil – pe nevoile, interesele, particularitățile de vârstă și individuale, temperamentul, ritmul propriu de dezvoltare al copilului, stilul de învățare, tipul de inteligență, implicând activ copilul în propria-i formare și devenire;
- 4) realizează demersul educațional în baza interacțiunii active cu adultul, cu ceilalți copii, rutina zilnică, organizarea eficientă și protectivă a mediului și a activităților de învățare;
- 5) promovează jocul ca formă de activitate fundamentală, metodă, procedeu și mijloc de realizare a demersurilor educaționale la vârstele timpurii;
- 6) în cazul identificării unor probleme în dezvoltarea copilului și cu acordul părinților, colaborează cu Serviciul raional/ municipal de asistență psihopedagogică (în continuare - SAP) în vederea realizării unei evaluări complexe;
- 7) asigură remedierea timpurie a eventualelor dificultăți/ deficiențe de dezvoltare a copiilor și prestează sau solicită, în

caz de necesitate, servicii logopedice, de asistență psihopedagogică, kinetoterapie etc., în modul stabilit de Ministerul Educației și Cercetării;

- 8) asigură participarea copiilor și familiilor acestora la programele de intervenție timpurie și educațional-recuperatorii de calitate;
- 9) la necesitate, elaborează și aplică planuri personalizate/individualizate de intervenție pentru copiii cu CES în conformitate cu recomandările SAP;
- 10) colaborează cu SAP și fondatorul în vederea creării serviciilor specializate de suport – de reabilitare/recuperare - pentru copiii cu CES și dotării corespunzătoare a acestor servicii.

18. În domeniul ***parteneriatului cu familia și educației parentale***, instituția are următoarele ***atribuții specifice***:

- 1) informează familia asupra politicilor educaționale ale instituției, scopului și obiectivelor programului educativ la care participă copilul, precum și despre progresul înregistrat de către acesta;
- 2) încurajează familia să se antreneze în activitățile educaționale cu copiii și în viața instituției;
- 3) implică familia în procesul de luare a deciziilor referitoare la planificarea, organizarea, implementarea și evaluarea oricăror practici pozitive;
- 4) organizează împreună cu familia activități extracurriculare pentru copii;
- 5) creează parteneriate între familii;
- 6) studiază/ determină necesitățile de informare și instruire a părinților în domeniul creșterii și educației copilului mic;
- 7) elaborează și implementează programe de informare, educare și dezvoltare a practicilor educative în familie și contribuie la dezvoltarea competențelor și responsabilităților parentale;
- 8) diseminează practicile parentale pozitive în domeniul creșterii și educării copilului;
- 9) consiliază familia în luarea deciziilor și acțiunilor referitoare la îngrijirea și dezvoltarea copiilor.

19. În domeniul ***asigurării protecției copiilor față de orice formă de violență***, instituția de educație timpurie are următoarele atribuții specifice:

a) realizează acțiuni de informare/formare a personalului instituției și a părinților cu privire la procedura de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățământ în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului, aprobată de către Ministerul Educației și Cercetării;

b) stabilește relații de colaborare multidisciplinară cu

subdiviziunile din domeniul protecției sociale, a familiei și copilului, sănătății, poliției, inspecției muncii etc. în examinarea cazurilor de abuz, inclusiv bullying, neglijare, exploatare, trafic al copilului;

c) realizează activități de prevenire, identificare, raportare și asistență a cazurilor de abuz, inclusiv bullying, față de copii și prezintă raportul trimestrial/ semestrial organului local de specialitate în domeniul învățământului;

d) informează persoanele (reprezentanți ai diferitor autorități, servicii, mass-media, persoane fizice etc.) care intră în instituție pentru a comunica direct cu copiii despre politica de protecție a copilului, inclusiv a datelor cu caracter personal;

e) informează părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor despre activitățile preconizate a fi realizate în afara instituției (concurș, festival, excursie, marș turistic etc.) și solicită acordul în scris al acestora pentru ieșirea copiilor din instituție sau deplasarea lor;

f) organizează activități extracurriculare în cooperare cu Comitetul de părinți/ Consiliul Reprezentativ al Părinților, care va delega responsabili de asigurarea protecției și securității copiilor pe toată durata acestor activități.

20. Instituția de educație timpurie nu admite:

a) afișarea, discutarea și diseminarea datelor cu caracter personal ale copiilor și familiilor acestora, inclusiv a rezultatelor evaluării/ dezvoltării și comportamentele problematice, în locurile publice și persoanelor/ instituțiilor neautorizate;

b) accesul copiilor și persoanelor neautorizate la datele cu caracter personal ale copiilor, inclusiv la registre, baze de date, dosare personale etc.;

c) organizarea activităților în sala de grupă, facilitarea activităților extracurriculare și supravegherea copiilor de către alți copii sau persoane din afara instituției, în lipsa cadrelor didactice, indiferent de motivul absenței acestora;

d) desfășurarea ședințelor operative în timpul activităților din programul zilei fără asigurarea supravegherii copiilor;

e) aplicarea oricăror forme de disciplinare/ sancțiuni care lezează demnitatea umană și contravin drepturilor copilului.

f)

IV. Tipurile instituțiilor de educație timpurie și organizarea lor

Secțiunea 1

Tipurile instituțiilor de educație timpurie

21. În funcție de forma de organizare și tipul de proprietate, instituțiile de educație timpurie pot fi:

- 1) instituții publice – se creează în conformitate cu decizia organelor administrației publice locale;
- 2) instituții private – se creează prin decizia fondatorului privat.

22. Serviciile de educație timpurie sunt oferite beneficiarilor primari – copii cu vârsta până la 7 ani, inclusiv copiilor cu CES, și terțiari – părinți sau alți reprezentanți legali - în instituții publice și private de profil de diferite tipuri, precum:

a) creșa – este instituție de educație antepreșcolară, destinată copiilor cu vârsta până la 2 ani, oferă servicii educaționale și, după caz – de îngrijire conform pachetului standard de servicii, stabilit de Guvern; realizează programul educațional de bază - dezvoltarea holistă a copilului conform curriculei și standardelor educaționale de stat, creează condiții pentru adaptarea și socializarea timpurie a copiilor și, după caz – servicii de reabilitare/recuperare pentru copiii cu CES în modul stabilit de Ministerul Educației și Cercetării;

b) grădinița – este instituție de învățământ preșcolar (pentru copiii cu vârsta 2-6(7) ani), oferă servicii educaționale și, după caz - de îngrijire conform pachetului standard de servicii, stabilit de Guvern; realizează programul educațional de bază - dezvoltarea holistă a copilului și pregătirea către școală în conformitate cu curriculum-ul și standardele de stat și, după caz – servicii de reabilitare/recuperare pentru copiii cu CES în modul stabilit de către Ministerul Educației și Cercetării;

c) centrul comunitar – este o instituție publică de educație timpurie (antepreșcolară și preșcolară), creată de către APL de nivelul întâi sau al doilea (municipiile Chișinău, Bălți, UTA Găgăuzia), la necesitățile populației, și oferă servicii educaționale și, după caz, de îngrijire copiilor cu vârsta până la 2 ani și, respectiv, 2-6 (7) ani care nu frecventează o instituție de educație timpurie și, în mod special, pentru familiile defavorizate; este organizat și funcționează în modul stabilit de Guvern.

23. În funcție de condițiile locale și la decizia fondatorului, în condițiile

unei cereri suficiente pentru a deschide grupă/grupe de copii, pot fi înființate grădinițe-creșe – cu grupe de creșă pentru copii cu vârsta sub 2 ani și grupe preșcolare pentru copii cu vârsta 2-6(7) ani, cu respectarea normelor sanitare și psihopedagogice specifice acestei grupe de vârstă. Grupele pentru copii mai mici de 3 ani nu pot fi create în incinta școlilor primare sau a gimnaziilor.

24. Instituțiile de educație timpurie pot fi înființate de sinestătător sau ca structuri de educație timpurie în cadrul complexelor educaționale - școală primară-grădiniță sau gimnaziu-grădiniță, finanțarea și încadrarea personalului asigurându-se conform prevederilor legale.

25. În localitățile unde nu există spații pentru a deschide instituție de educație timpurie, educația pentru copiii cu vârsta 2-6(7) ani poate fi realizată și în grupele respective de vârstă în complexe educaționale „școală primară-grădiniță”, iar pentru copiii de 5-6(7) ani – în complexe educaționale „gimnaziu-grădinițe” cu respectarea normelor sanitare, pedagogice și de securitate, stabilite de organele centrale cu atribuții în domeniu, și anume:

- 1) să aibă clădire separată sau un bloc/ o parte a clădirii distinct/ă, sau anexată – în acest caz să fie asigurată audio- și hidroizolarea de instituția de învățământ;
- 2) grupele de copii cu vârsta sub 7 ani să fie amplasate nu mai sus de etajul 2;
- 3) să aibă teren separat îngrădit;
- 4) să aibă intrări/ieșiri distincte pentru copii și transport auto;
- 5) să aibă sistem autonom de asigurare cu apă, canalizare, încălzire;
- 6) să fie asigurată ventilație adecvată dezvoltării copiilor mici;
- 7) să fie respectate normele referitoare la proiectare, spații, dotare, insolarea încăperilor, pregătirea bucatelor și servirea mesei;
- 8) fără surse de poluare
- 9) alte prevederi care se conțin în *Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație timpurie*, aprobat de Guvern.

26. Complexele educaționale se înființează, prin consens, de către administrațiile publice locale de nivelul întâi și al doilea. Complexele educaționale aplică Regulamentele-tip referitoare la activitatea instituției de educație timpurie, cât și cele privind activitatea școlii primare sau, după caz, a gimnaziului.

27. Complexele educaționale funcționează cu conducere și administrație unică, sunt subordonate aceluiași executor de buget și gestionează două bugete (cel al instituției de educație timpurie și cel al școlii primare sau, după caz, al gimnaziului) în strictă conformitate cu legislația în vigoare.

28. În condiții speciale, educația timpurie poate fi organizată și în instituții rezidențiale – pentru copiii orfani sau cei rămași fără îngrijire părintească, în instituții de educație timpurie specială – pentru copiii cu dizabilități severe, în instituții sanatoriale – pentru copiii cu boli cronice, în instituții penitenciare pentru femei – cu copii în vârstă de până la 3 ani, precum și în instituții medicale. Statutul acestora se stabilește conform prezentului Regulament, precum și a regulamentelor instituțiilor respective.

29. În conformitate cu legislația în vigoare pot funcționa și alte

instituții care oferă programe educaționale timpurii conform standardelor educaționale de stat, precum centre de îngrijire și dezvoltare timpurie, centre de tip familial, creșe/ grădinițe de weekend sau centre/grupuri de joacă. Statutul acestora se stabilește conform prezentului Regulament, precum și a regulamentelor instituțiilor respective, elaborate de fondatori și aprobate de Ministerul Educației și Cercetării.

30. În funcție de categoriile de CES, de gradul de manifestare a acestora, precum și de necesitățile de dezvoltare ale copilului, acesta poate fi înscris în grupa corespunzătoare din instituția de educație timpurie de tip general sau în grupa corespunzătoare din instituția de învățământ special, în modul stabilit de Ministerul Educației și Cercetării.

31. Forma de incluziune a copilului cu CES, timpul petrecut în grădiniță, serviciile de reabilitare/ recuperare, activitățile necesare copilului etc. se stabilesc de către Serviciul raional/ municipal de asistență psihopedagogică, în modul stabilit de Ministerul Educației și Cercetării în colaborare cu instituția. Evaluarea complexă și/sau reevaluarea periodică a gradului de dezvoltare a copiilor cu CES se efectuează în prezența părinților sau a altor reprezentanți legali, la solicitarea acestora de către comisia mixtă în baza unei metodologii aprobate de Ministerul Educației și Cercetării.

32. Instituțiile de educație timpurie în cooperare cu APL responsabile asigură condiții de ordin ambiental și oferă servicii educaționale și de reabilitare/ recuperare în funcție de necesitățile individuale ale copiilor.

33. Instituțiile de educație timpurie de tip general în care sunt înscriși copiii cu CES, inclusiv cu dizabilități, și instituțiile de învățământ special colaborează cu instituțiile de protecție socială, alte organizații publice sau private, persoane fizice sau juridice din țară și din străinătate în vederea asistenței acestor copii.

34. Instituțiile de educație timpurie de tip sanatorial se organizează pentru copiii frecvent bolnavi sau cu diverse maladii somatice cronice: vicii cardiace, tuberculoză cronică, maladii endocrine, hepatite etc., care necesită tratament pe termen lung, mediu sau scurt; acestea oferă servicii educaționale și, după caz - de îngrijire, conform pachetului standard de servicii, stabilit de Guvern, realizează programul educațional de bază - dezvoltarea holistă a copilului și pregătirea către școală în conformitate cu standardele educaționale de stat, precum și un complex de măsuri și proceduri speciale terapeutice și profilactice adresate copiilor.

35. Direcționarea copiilor cu boli cronice spre instituțiile de tip sanatorial se face în baza recomandărilor organelor centrale și teritoriale de sănătate publică.

36. Starea de sănătate a copilului repartizat în instituția sanatorială este monitorizată de către comisia medicală din instituția medico-sanitară publică, care propune menținerea acestuia în grupa/instituția respectivă sau schimbarea atât a diagnosticului, cât și a formei de incluziune educațională.

37. Modul de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ special și sanatorial este determinat de către Ministerul Educației și Cercetării în colaborare cu Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii și Protecției Sociale. În funcție de condițiile locale, la necesitățile părinților și cu respectarea normelor sanitare și medicale, pedagogice, ergonomice, pot exista instituții de tip combinat - cu grupe de tip general și cu grupe speciale și/sau sanatoriale pentru copii cu boli necontagioase.

38. Frecventarea unei instituții/ grupe speciale sau sanatoriale este pe termen determinat și tranzitorie – în vederea atingerii obiectivului integrării/reintegrării în educația timpurie de tip general.

Secțiunea 2 ***Organizarea instituțiilor de educație timpurie***

39. Instituția publică de educație timpurie antepreșcolară, pentru copiii cu vârsta până la 2 ani (creșa, centrul comunitar) și preșcolară, pentru copiii cu vârsta de la 2 până la 6(7) ani (grădinița, centrul comunitar, complexul educațional) se înființează în baza deciziei Consiliului local al unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi și/sau al doilea (municipiile Chișinău, Bălți și UTA Găgăuzia). Decizia se fundamentează pe o evaluare minuțioasă a necesităților comunității în scopul determinării pachetului de servicii, care urmează a fi prestate.

40. Instituția publică de educație antepreșcolară funcționează cu finanțare de la bugetele locale de nivelul întâi sau al doilea (municipiile Chișinău, Bălți, UTA Găgăuzia) și prestează servicii în conformitate cu standardele educaționale de stat.

41. Instituția publică de învățământ preșcolar funcționează cu finanțare de la bugetul de stat prin transferuri cu destinație specială către bugetele locale de nivelul întâi sau al doilea (municipiile Chișinău, Bălți, UTA Găgăuzia) și prestează servicii în conformitate cu standardele educaționale de stat.

42. Instituțiile de educație timpurie private de toate tipurile sunt înființate, reorganizate și lichidate în modul prevăzut de legislația civilă, Codul Educației al Republicii Moldova și prezentul Regulament. Acestea se organizează conform principiului non-profit și îndeplinesc aceleași criterii, standarde și indicatori de performanță ca și unitățile educaționale publice, dispun de autonomie organizatorică și economico-financiară în conformitate cu reglementările legale.

43. Instituția de educație timpurie, indiferent de forma de organizare și statutul juridic, își organizează activitatea în baza următoarelor documente obligatorii:

1) Regulamentului instituției de educație timpurie, elaborat în baza prezentului Regulament-cadru, coordonat cu OLSDÎ și fondator și aprobat de Consiliul de administrație al instituției;

2) Planului de dezvoltare strategică a instituției, coordonat cu OLSDÎ și fondator, și aprobat de Consiliul de administrație al instituției;

3) Planului anual de activitate al instituției, coordonat cu OLSDÎ și fondator, și aprobat de Consiliul de administrație al instituției;

4) Regulamentului intern al instituției, aprobat de Consiliul de administrație al IET.

44. Instituția de educație timpurie își desfășoară activitatea într-o clădire construită după proiect-tip sau clădire/spații adaptată/e, inclusiv în spații destinate școlilor și respectă cerințele și regulile securității antiincendiară, normele sanitare, standardele de infrastructură și dotare, aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și alte structuri centrale de specialitate, deține autorizație sanitară de funcționare de la centrul teritorial de sănătate publică.

45. Este interzisă funcționarea instituției de educație timpurie sau a grupelor de copii antepreșcolari și preșcolari în subsoluri sau în spații care pot dăuna sănătății și protecției copiilor.

46. La organizarea instituțiilor de educație timpurie se respectă prevederile în vigoare referitoare la spațiul aferent sălilor de grupă, la terenurile destinate jocurilor și activităților în aer liber, la mobilierul și instalațiile necesare asigurării condițiilor de funcționare, igienico-sanitare și de securitate pentru viața și sănătatea copiilor, în conformitate cu legislația în vigoare.

47. Mediul fizic al instituției este organizat în așa fel, încât să stimuleze dezvoltarea și învățarea activă a copiilor, să creeze ocazii de explorare și descoperire, să satisfacă nevoile individuale ale acestora. El este organizat astfel, încât să asigure protecția și securitatea copiilor, fără a le impune restricții excesive.

48. Serviciile de educație timpurie sunt organizate astfel, încât să existe încăperi pentru primire (vestiare), spații pentru activități (săli de grupă, sală de muzică/sport și spații în aer liber) și/ sau servirea mesei, spații pentru somn și, eventual, Centru de resurse pentru părinți (CRP), Centru/ cabinet metodic (CM) și, la necesitate, Centru de resurse pentru educația incluzivă (CREI).

49. Spațiul pentru întâlniri cu părinții sau persoane din afara instituției se amenajează primitor și atractiv, pentru a încuraja și promova comunicarea și valorile familiei și pentru a stimula implicarea acestora în programul de activitate al instituției.

50. Spațiul creat pentru desfășurarea activităților în aer liber asigură dezvoltarea, învățarea activă a copilului, fără risc de accidente și îmbolnăviri.

51. Microclimatul instituției (temperatura și umiditatea relativă a

aerului și viteza curenților de aer) are în vedere asigurarea echilibrului fiziologic al copiilor și menținerea stării lor de sănătate, conform prevederilor legale în vigoare.

52. Mobilierul utilizat în serviciile de educație timpurie oferă copilului o ambianță familială, sigură și confortabilă, contribuie la crearea unui climat educațional favorabil și permite modularea, după necesitățile grupei. Totodată, mobilierul oferă personalului condiții adecvate exercitării atribuțiilor de serviciu.

53. Jucăriile, materialele și echipamentele pentru dezvoltarea și învățarea copiilor sunt adecvate vârstei și nivelului de dezvoltare al copilului, asigură stimularea acestora și le oferă ocazii de a-și exprima opțiunile și a-și dezvolta creativitatea. Ele sunt inofensive prin formă, dimensiuni sau natura materialului.

54. Instituțiile de educație timpurie funcționează continuu pe durata întregului an de studii – 1 septembrie-15 august, cu o vacanță de 30 de zile calendaristice în perioada 1 iunie-15 august, timp în care se realizează lucrări de igienizare, dezinsecție, reparații/renovări curente și/sau capitale, cu acordarea concediilor personalului instituției, conform Codului muncii.

55. În situații speciale, cum ar fi demararea unor proiecte investiționale, ce presupun lucrări de reparații capitale neplanificate, care necesită un timp mai îndelungat, instituția de educație timpurie își poate sista activitatea – integral sau parțial – și pe parcursul anului, cu consultarea OLSDÎ. APL și administrația instituției informează părinții, sindicatele profesionale, personalul angajat și asigură măsurile de protecție socială a colaboratorilor, în conformitate cu legislația în vigoare.

56. Perioada vacanței se stabilește de către APL/fondatorul privat la propunerea Consiliului de Administrație al instituției, cu consultarea prealabilă părinților/reprezentanților legali ai copiilor sau a Consiliului reprezentativ al părinților, după caz, până la 1 decembrie a anului de studii în curs și se aduce la cunoștința tuturor părinților, cu afișarea repetată, la loc vizibil cu cel puțin 30 de zile înainte de data începerii acestuia și în spațiul virtual / pe pagina web a instituției și/sau a fondatorului..

57. În perioada sistării activității instituției, pentru copiii, părinții/îngrijitorii cărora sunt încadrați în câmpul muncii – ambii sau unicul părinte, APL/fondatorul și conducerea, la necesitate, iau măsuri de asigurare cu loc, contactând instituții apropiate, din raza unității administrativ-teritoriale, care funcționează în perioada respectivă și pot prelua acești copii, sau oferă părinților alte alternative (ex., centre comunitare, tabere cu sejur de zi, grupe de serviciu etc.). În acest proces poate fi implicat și asistentul social din comunitate.

58. Durata anului de studii în educația timpurie este reglementată de *Planul cadru pentru învățământul preșcolar*, aprobat de Ministerul Educației, și se divizează în 2 perioade distincte:

a) 01 septembrie-31 mai – pentru administrarea Curriculum-ului

preșcolar prin activități obligatorii integrate și pe domenii specifice de activitate, activități extracurriculare și, după caz - opționale, în 2 semestre succesive, în cadrul cărora se planifică și se realizează unitățile de competență în toate grupele de vârstă;

- b) 01 iunie-31 august – activități orientate spre organizarea odihnei active a copiilor (în instituție se organizează activități educative specifice perioadei estivale – de fortificare a sănătății și artistico-estetice), cu respectarea vacanței, a perioadei de însănătoșire și adaptare a copiilor mici/nou veniți, a perioadei planificate de fondator pentru reparații, renovări, igienizări, concedii ale personalului etc.

58. În situații obiective, cum ar fi pandemii, epidemii, intemperii, calamități naturale sau alte situații excepționale, activitatea instituției de educație timpurie poate fi suspendată pe o perioadă determinată.

59. Suspendarea activității instituției, în condițiile menționate la pct.59, se poate face, după caz:

- 1) la nivelul instituției, la cererea directorului, după consultarea reprezentanților organizațiilor sindicale și a părinților, cu aprobarea fondatorului și informarea OLSDÎ despre situația creată și măsurile luate;
- 2) la nivelul grupurilor de instituții din același raion/oraș/municipiu, la cererea șefului OLSDÎ, după consultarea reprezentanților organizațiilor sindicale, cu informarea Ministerului Educației și Cercetării;
- 3) la nivelul OLSDÎ, ca urmare a actelor de stabilire a unor nereguli de funcționare a instituției de către Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională de Sănătate Publică (ANSP), Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), Serviciul Pompieri etc.;
- 4) la nivel republican, prin ordinul ministrului educației și cercetării.

60. APL, în colaborare cu OLSDÎ și cu sprijinul Ministerului Educației și Cercetării cu participarea părinților, a agenților economici, a societăților umanitare, a organizațiilor neguvernamentale și a altor persoane fizice sau juridice, asigură condițiile necesare organizării și funcționării unităților de educație timpurie, serviciile destinate hranei și odihnei, transportării copiilor, protecției vieții și sănătății acestora, cu respectarea legislației în vigoare și a drepturilor copilului.

61. Instituția de educație timpurie, indiferent de tipul de proprietate, este obligată să prezinte anual fondatorului și OLSDÎ un raport de activitate, care se publică pe pagina web oficială a acestora.

V. Programul de activitate al instituției de educație timpurie

62. Instituțiile de educație timpurie publice și private pot fi organizate cu program de activitate prescurtat (4-6 ore), normal (9-10,5 ore), prelungit (12 ore), săptămânal (24 ore), care este și programul de aflare al copiilor în instituție.

63. Instituțiile cu program prescurtat de 4-6 ore, ca regulă, oferă servicii educaționale conform *Curriculum-ului pentru educația timpurie și Standardelor de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani, aprobate de MEC*, asigură educația și pregătirea corespunzătoare a copiilor pentru grădiniță, școală, viața personală și socială în limitele pachetului standard de servicii, după caz - oferă și servicii de alimentație și asistență medicală în conformitate cu cerințele stabilite.

64. Instituțiile cu program normal și prelungit de activitate (9-10,5 și 12 ore), pe lângă serviciile educaționale standard, oferă și servicii de îngrijire – de alimentație, asistență medicală, supraveghere și somn.

65. Instituțiile cu program săptămânal (24 ore) – instituții speciale și, după caz, sanatoriale oferă pachetul standard de servicii educaționale, alimentație, supraveghere și somn de zi și noapte, precum și servicii de recuperare/ reabilitare sau/ și măsuri și proceduri speciale terapeutice și profilactice copiilor pe durata unei săptămâni. Prin program de lucru săptămânal se înțelege perioada de îngrijire și educație a copiilor cuprinsă între ora 7.00 a zilei de luni până la ora 18.00 a zilei de vineri.

66. Programul de activitate al instituției de educație timpurie publică și privată se stabilește de către fondator. Începutul și sfârșitul zilei de muncă al instituției se stabilește, reieșind din necesitățile părinților, ținând cont de particularitățile fiziologice ale copilului, dar nu mai devreme de ora 6 și 30 minute și nu mai târziu de ora 20.00.

67. La solicitarea părinților și prin decizia fondatorului pot fi organizate grupe pentru zilele de odihnă sau de sărbători, precum și un program prelungit - până la 14 ore – cu plată din contul integral al părinților în modul stabilit de fondator.

68. Programul săptămânal de lucru al instituției de educație timpurie de tip general, precum și grupe aparte este de 5 zile, cu 2 zile de odihnă. Instituțiile de tip sanatorial și de tip special pot avea un program de lucru de 6 zile – la decizia fondatorilor (din fondurile proprii disponibile) și la necesitățile părinților și ale copiilor.

69. La nivelul aceleiași unități de educație timpurie pot funcționa grupe cu program divers de activitate (prescurtat, normal, prelungit sau săptămânal). Organizarea acestora se face în funcție de condițiile materiale, de solicitările părinților și de nivelul de protecție și educație pe care le necesită copiii.

70. Regimul zilei și durata aflării copilului/ copiilor în instituție sunt stabilite de către administrația instituției, în baza recomandărilor medicale, și aprobate de Administrația Publică Locală/fondatorul privat. Cu titlu de

excepție, copilul poate fi adus și luat la orice altă oră decât cea prevăzută în regimul zilei, prin depunerea, în prealabil, a unei cereri scrise de către părinții/reprezentanții legali ai copilului la administrația instituției.

VI. Organizarea alimentației și sănătatea copiilor

Secțiunea 1 Organizarea alimentației

71. Alimentația copiilor se organizează în funcție de tipul instituției de educație timpurie (general, special sau sanatorial), de programul de activitate al instituției, conform normelor fiziologice de consum per copil stabilite de Ministerul Sănătății, precum și a normelor financiare per copil per zi, stabilite de Ministerul Finanțelor și Ministerul Educației și Cercetării pentru anul în curs. În funcție de programul de activitate al instituției alimentația se organizează după cum urmează:

- 1) la program de 4 ore - 1 masă pe zi;
- 2) la program de 6 ore – 2 mese pe zi;
- 3) la program de 9 și 10,5 ore - 3 mese pe zi + 1 pauză de fructe (dejunul II);
- 4) la program de 12 ore – 4 mese pe zi + 1 pauză de fructe (dejunul II);
- 5) la program de 24 ore – 5 mese pe zi + 2 pauze de fructe (dejunul II).

72. Pentru copiii cu necesități speciale de nutriție instituția va organiza alimentația conform recomandărilor medicului.

73. Pentru asigurarea hranei copiilor aflați în instituțiile de educație timpurie publice părinții sau reprezentanții legali plătesc o contribuție stabilită de actele normative în vigoare.

74. La solicitările părinților, prin decizia adunării generale, în instituțiile publice de educație timpurie poate fi organizată alimentația suplimentară a copiilor cu achitarea plății lunare de către părinți în contul instituției, în modul stabilit de fondator.

75. La decizia fondatorului pot fi oferite scutiri pentru alimentația copiilor proveniți din familii vulnerabile, în conformitate cu legislația în vigoare, din contul resurselor bugetare proprii.

76. La decizia fondatorului normele bănești stabilite per copil/zi pot fi modificate prin majorare din contul resurselor generale proprii și/ sau resurselor colectate ale bugetelor locale. Se interzice micșorarea normelor bănești .

77. În instituțiile de educație timpurie private se respectă normele

fiziologice de consum la alimentația copilului, iar normele bănești pot fi modificate prin majorare, dar nu mai mici decât cele stabilite pentru instituțiile publice.

78. Regimul de alimentare și organizarea alimentației din instituțiile de educație timpurie respectă legislația sanitară în vigoare.

Secțiunea 2 Sănătatea

79. În fiecare dimineață asistenta medicală, împreună cu educatoarea, efectuează triajul epidemiologic pentru a constata starea de sănătate a copiilor. În cazul în care copilul prezintă simptome, precum stare febrilă, erupții cutanate sau roșu în gât, tuse, mucozități, însoțitorul va avea obligația de a-l lua acasă.

80. Copiii, în raport cu care la triajul epidemiologic s-a constatat că nu sunt apți să intre în colectivitate, precum și cei a căror stare de sănătate se modifică pe parcursul zilei, sunt însoțiți de un cadru didactic la cabinetul medical unde li se fac un consult de specialitate sau, după caz, de serviciul medical de urgență.

81. Părinții sunt informați telefonic despre starea de sănătate a copilului. Copilul își așteaptă părintele în cabinetul medical/ izolator/sala de grupă, supravegheat de asistenta medicală sau, după caz, de educator/ metodist/ director, care nu intervin cu vre-un tratament fără acordul prealabil al părintelui, iar în caz de stringentă necesitate – acordă primul ajutor copilului, conform Fișei de post. Revenirea copilului în colectivitate (după o boală infecțioasă, traumatism sau din alte cauze - motivate sau nemotivate) se va face în conformitate cu prevederile, stabilite de Ministerul Sănătății.

82. În incinta instituției părinții/îngrijitorii pot avea acces doar însoțiți de cadrele didactice sau asistentul (ajutorul) de educator/dădaca și echipați corespunzător, conform normativelor de igienă în vigoare (aspect îngrijit, încălțăminte de schimb sau botoșei de unică folosință, starea generală de sănătate bună).

83. Cu permisiunea administrației instituției și înștiințarea educatorului, părinții au dreptul să intre, să asiste la activitățile desfășurate în sala de grupă, inclusiv în spațiul de servire a mesei sau în grupul sanitar, pentru a cunoaște mai îndeaproape comportamentul copilului la grădiniță, pentru a-l ajuta să se descurce în anumite situații.

84. Regulile de acces în instituția de educație timpurie a părinților/îngrijitorilor, altor persoane și participarea acestora la diverse activități cu și pentru copii, se stabilesc de către administrația IET, în funcție de condițiile și circumstanțele locale concrete, în colaborare cu Consiliul Reprezentativ al părinților. Despre acestea toți părinții/reprezentanții legali ai copiilor vor fi informați prin plasarea avizelor pe Avizierul pentru părinți și/sau pe site-ul instituției.

85. Atât personalul instituției, cât și copiii și părinții/reprezentanții

legali au dreptul să intre în sala de grupă și să ia parte la activitatea din grădiniță numai dacă nu prezintă simptome ale unei infecții virale.

86. Instituția recomandă părinților ca cei mici să fie îmbrăcați corespunzător anotimpului, iar în sala de grupă să le asigure încălțăminte de schimb (sandale, pantofi cu ștaif), pijama pentru orele de somn, lenjerie de corp, de schimb în caz de necesitate, pălării de soare pe perioada de vară, încălțăminte pentru activitățile de muzică și sport, pantaloni scurți și tricou pentru activitățile de sport în sală. În cazul în care nu este respectată această recomandare, instituția nu își asumă responsabilitatea pentru eventualele îmbolnăviri ale copiilor.

VII. Completarea grupelor de copii, înscrierea și scoaterea din evidență a copiilor în/din instituția de educație timpurie

Secțiunea 1

Completarea grupelor de copii

87. Completarea cu copii în instituția de educație timpurie de tip general ține de competența managerului instituției și a fondatorului în a cărei subordine se află.

88. Planul de cuprindere/ ,înscriere a copiilor în instituțiile de educație timpurie se stabilește de comun acord de către administrația instituției și fondator, în funcție de capacitatea de proiect a instituției, și se coordonează cu OLSDI.

89. Pentru asigurarea de servicii de calitate în instituția de educație timpurie nu se înscriu mai mulți copii decât numărul aprobat prin actul de înființare și Regulamentul sanitar al instituției de educație timpurie, aprobat de Guvern.

90. Prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazul în care se solicită înscrierea fraților/surorilor sau a copiilor crescuți de aceeași părinți/ reprezentanți legali și nu este liber decât un loc la grupa de vârstă a copiilor, numărul de locuri din grupa de vârstă corespunzătoare se va suplimenta cu numărul de copii aflați în această situație.

91. Planul aprobat de cuprindere/ înscriere și locurile disponibile pentru anul următor este adus la cunoștința părinților/ reprezentanților legali prin afișare la avizier până la 30 aprilie a anului în curs.

92. Instituțiile de educație timpurie pot fi organizate cu una sau mai multe grupe de copii, în funcție de condițiile locale și necesitățile comunităților.

93. Completarea grupelor se face după criteriul de vârstă al copiilor sau după nivelul de dezvoltare globală al acestora.

94. Într-o grupă pot fi înmatriculați copii de aceeași vârstă sau de vârstă mixtă, în conformitate cu particularitățile de vârstă (copii din grupa mare și cea pregătitoare (5-7 ani); copii din grupa mică și mijlocie (3-5 ani); copii din

grupele I-a și a II-a mică (2-3 ani) sau grupele mici și medii (2-4 ani). În comunitățile mici și în lipsa altor posibilități sau în cazul în care alternativa/metoda educațională o presupune, se admite completarea grupei cu copii de vârste neomogene și de niveluri diferite de dezvoltare (2-3 și 3-6(7) ani).

95. La stabilirea numărului de copii în grupele instituțiilor de educație timpurie de tip general se va lua în calcul *raportul/ rata cadru didactic/ număr de copii*, care nu trebuie să depășească în grupele pentru copii cu vârsta sub 3 ani 1:7 și în grupele preșcolare – 1:10. Respectiv, numărul de copii per grupă la vârsta de 1,5/2-3 ani – trebuie să fie nu mai puțin de 8 și nu mai mult de 15 copii; la vârsta de la 3 la 6(7) ani – nu mai puțin de 12 și nu mai mult de 20 copii, în grupele mixte, cu copii de 2-6(7) ani - nu mai puțin de 10 și nu mai mult de 18 copii. Este important să se respecte suprafața pentru un copil conform normelor sanitare.

96. Instituțiile private pot stabili un alt număr de copii sau o altă rată „adult-copil”, dar nu mai mare decât cea stabilită în pct.95, respectându-se spațiul per copil, stabilit de *Regulamentul sanitar al instituției de educație timpurie*.

97. În instituțiile speciale și de tip sanatorial numărul copiilor în grupele antepreșcolare și preșcolare se reduce cu 5.

98. În cazul în care numărul copiilor depășește 20 - în grupa de copii până la 3 ani și 25 - în grupa de vârstă 3-6(7) ani, la decizia fondatorului și din fondurile disponibile, grupa se divizează sau se angajează un educator suplimentar (sau educatori, proporțional mărimii grupei, conform ratei cadru didactic/copii).

99. În funcție de condițiile locale (sate mici, copii puțini) fondatorul poate aproba înființarea și funcționarea unor grupe cu efective mai reduse de copii, decât cele descrise în pct. 95.

100. În grupele de tip general, în care sunt înscriși copii cu CES, inclusiv cu dizabilități, precum și în grupele speciale se stabilește un număr redus de copii față de media efectivelor obișnuite: 1 copil cu CES se numără ca 2-3 copii fără CES (în funcție de gradul de severitate al CES/dizabilității).Numărul copiilor cu CES/dizabilități incluși în grupele antepreșcolare și preșcolare va constitui, ca regulă, 1-2 copii într-o grupă din educația timpurie , în funcție de gradul de CES/dizabilitate al copilului.

101. Grupele din instituțiile de învățământ special pentru copii cu dizabilități senzoriale severe, accentuate și copii cu dizabilități mintale severe și complexe, cu vârsta până la 3 ani și mai mult de 3 ani, corespunzător, vor cuprinde nu mai mult de 6 copii pentru ambele grupe de vârstă.

102. În situații excepționale (epidemii, pandemii, conflict armat etc.), la necesitate, fondatorul poate aproba înființarea de grupe cu un efectiv redus de copii.

103. Reducerea unei grupe de copii se efectuează în cazul în care

frecvența medie a copiilor este mai mică de 70 la sută din numărul de copii prevăzut pentru o grupă pe o perioadă mai mare de 4 luni consecutive, iar comasarea temporară sau definitivă a 2 grupe de aceeași vârstă sau de vârste diferite se efectuează în cazul în care frecvența copiilor din ambele grupe este mai mică de 70 la sută (din numărul de copii prevăzut pentru o grupă) pe o perioadă de 2 luni.

104. Lichidarea instituției de educație timpurie se face prin decizia Consiliului local sau a fondatorului privat, la propunerea Consiliului de administrație al instituției, în cazul în care frecvența medie a copiilor per instituție pe o perioadă mai mare de 4 luni consecutive este mai mică de 70 la sută din numărul de copii prevăzuți pentru o grupă, cu excluderea absențelor motivate. Despre acest lucru părinții sunt informați cu 30 de zile înainte.

Secțiunea 2

Înscrierea/ înmatricularea, transferul și scoaterea din evidență/ exmatricularea copiilor

105. În instituția publică de educație timpurie sunt înscriși, la solicitare, în mod obligatoriu, fără restricții/ discriminare și probe de concurs, toți copiii cu vârsta de la 2 la 6(7) ani din districtul școlar corespunzător, conform unei proceduri stabilite de fondator și administrația instituției și făcute publice beneficiarilor educației.

106. Înscrierea copiilor în instituțiile de educație timpurie public are loc în ordinea depunerii cererii, în limita locurilor disponibile. În cazul în care la instituția de educație timpurie solicitată la înscriere nu sunt locuri disponibile, fondatorul poate propune părintelui o altă instituție.

107. Părinții sau alți reprezentanți legali ai copilului pot solicita înscrierea copilului la o altă unitate de educație timpurie decât cea la care este arondat domiciliul său. Înscrierea se face în urma unei solicitări scrise și se aprobă în limita locurilor disponibile, după asigurarea cuprinderii/ înmatriculării copiilor din districtul școlar al unității de învățământ respective.

108. La înscrierea în instituția de educație timpurie prioritate se acordă copiilor:

- a) cu vârsta de 6 ani împliniți;
- b) părinții sau alți reprezentanți legali ai căroră sunt angajați ai instituției respective;
- c) educați de un singur părinte;
- d) părinții căroră sunt încadrați în câmpul muncii sau își fac studiile;
- e) din familiile cu mulți copii (3 și mai mulți copii de vârstă timpurie și școlară), din gemeni, tripleți sau cvadrupleți etc., care se află sub tutelă sau altă formă de protecție;
- f) cu dizabilități sau părinții căroră au dizabilități severe;

cu prezentarea certificatelor doveditoare.

109. Cererile de înscriere a copiilor în instituția de educație timpurie se examinează de către o comisie specială creată de fondator și administrația instituției și se aprobă/se resping prin ordinul directorului.

110. În cazul în care părintele sau alt reprezentant legal al copilului lucrează în instituția respectivă în calitate de educator sau ajutor de educator, de regulă, copilul va fi înscris în altă grupă (cu excepția IET cu 1 grupă).

111. Este interzis refuzul înscrierii copiilor în unitățile de educație timpurie pe criterii discriminatorii bazate pe: rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare cu HIV ori apartenența la o categorie defavorizată.

112. Pentru copiii care ating vârsta de 6 ani către 1 septembrie a anului în curs, înscrierea și frecventarea instituției de învățământ preșcolar este obligatorie.

113. Copiii sunt înmatriculați în instituția de educație timpurie în baza cererii părintelui sau a altui reprezentant legal al copilului, la care se anexează:

- 1) copia buletinului de identitate sau a altui document al unuia din părinți/ reprezentanți legali, care confirmă locul de ședere în districtul arondat;
- 2) copia adeverinței de naștere a copilului;
- 3) extrasul din istoria dezvoltării copilului cu concluziile despre starea sănătății lui, fișa cu date despre vaccinare și, după caz, recomandări privind asistența/îngrijirea, confirmate de semnătura medicului și ștampila centrului local de sănătate;
- 4) certificat-confirmare despre absența contactului cu bolile contagioase în perioada pre-înscriere, conformă indicațiilor structurilor de sănătate, validat prin semnătura și ștampila medicului de familie și eliberat cu cel mult 3 zile lucrătoare înainte de începerea frecventării instituției;
- 5) alte documente necesare stabilirii suportului social.

114. Validitatea actelor se va confirma prin prezentarea originalului acestora.

115. Înscrierea copilului cu CES, inclusiv a celui cu dizabilitate, în instituția de învățământ special se face în baza *Regulamentului-tip al instituției de învățământ special*, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării în coordonare cu Ministerul Sănătății, Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

116. Pentru înscrierea copiilor în instituția de educație timpurie de tip sanatorial se va prezenta, suplimentar, foaia/certificatul de repartizare de la instituția medicală de profil.

117. Datele personale extrase din actele cuprinse în dosarul de înscriere se consemnează în Registrul de evidență al înscrierii/ scoaterii din evidență/ exmatriculării copiilor.

118. Înscrierea copiilor în instituțiile de educație timpurie se face

eșalonat, de regulă, în perioada iulie-august sau, după caz, în timpul anului școlar, în limita locurilor disponibile. La înscrierea copiilor în instituțiile publice de educație timpurie nu se percep nici un fel de taxe.

119. Transferul copilului de la o instituție de educație timpurie la alta se face la cererea părinților sau a altor reprezentanți legali în limita locurilor disponibile, cu avizul instituției primitoare.

120. Locul copilului în instituția de educație timpurie se păstrează, la cererea părinților, în caz de:

- 1) carantină, boală a copilului, a părintelui sau altui reprezentant legal cu prezentarea certificatelor respective;
- 2) la solicitarea și în timpul concediului părinților sau altor reprezentanți legali (în termen de până la 90 de zile calendaristice) și în perioada estivală/ vacanței instituției;
- 3) în timpul delegațiilor de serviciu ale părinților sau altor reprezentanți legali, confirmate prin acte doveditoare.

121. Scoaterea din evidență/ exmatricularea copiilor din instituția de educație timpurie se efectuează de către director,:

- 1) în baza certificatului avizat de medic despre starea sănătății copilului, care interzice aflarea lui în instituția dată (ex.: boală infecțioasă cronică);
- 2) în caz de neachitare a plății pentru alimentație, stabilite conform actelor normative în vigoare în decurs de 2 luni consecutive de la termenul stabilit (conform deciziei APL);
- 3) în cazul absențelor neanunțate și nemotivate mai mult de 4 săptămâni consecutive;
- 4) la dorința părinților sau a altor reprezentanți legali ai copilului;
- 5) în caz de absolvire a învățământului preșcolar. Data exmatriculării copiilor care merg la școală se va stabili de către fondator, dar nu mai târziu de 1 august și în funcție de vacanța instituției. Despre aceasta părinții/îngrijitorii copilului vor fi anunțați cu 30 de zile înainte.

122. Părinții sau alți reprezentanți legali ai copilului sunt informați, în scris, despre scoaterea din evidență/ exmatricularea copilului cu 7 zile înainte.

123. În instituțiile de tip privat înscrierea și/ sau scoaterea din evidență a copilului se reglementează de către fondator/Consiliul de administrație al instituției.

VIII. Programe, metodologii educaționale

124. Activitățile educaționale și de îngrijire în instituțiile de educație

timpurie publice și private se desfășoară în baza unei planificări tematice, săptămânale și zilnice, care vizează proiectarea tuturor activităților în care sunt implicați copiii, respectând programul zilnic stabilit prin Planul de învățământ al instituției .

125. Procesul educațional se realizează, obligatoriu, pentru toate tipurile de instituții de educație timpurie, indiferent de forma de organizare și tipul de proprietate, în baza *Curriculumului* pentru educația timpurie, a *Standardelor de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani* și a Planului cadru pentru învățământul preșcolar, aprobate de Ministerul Educației și Cercetării.

126. Pentru copiii cu CES procesul educațional este realizat în baza programelor individualizate, adaptate la necesitățile copilului, ținând cont de recomandările formulate de SAP în rezultatul evaluării complexe.

127. Copilul cu CES și/sau cu dizabilitate beneficiază de suportul cadrului didactic de sprijin, la recomandarea SAP, conform cadrului normativ în vigoare.

128. Asistentul personal, acordat de către autoritățile din domeniul protecției sociale pentru susținerea copilului cu CES/ dizabilitate severă, asistă, în mod obligatoriu, copilul în procesul educațional la grădiniță pe toată perioada aflării acestuia în instituție.

129. Instituția utilizează metodologii didactice care valorizează copilul, îl sprijină în vederea dezvoltării sale potrivit ritmului propriu, tipului de inteligență și stilului de învățare, îi susține motivația copilului printr-o învățare experiențială, activă, participativă.

130. Instituția este liberă în alegerea formelor, mijloacelor și tehnologiilor educaționale, care asigură realizarea obiectivelor/ strategiilor definite în documentele directoare și bunăstarea copiilor.

131. În toată activitatea desfășurată instituția asigură dreptul copilului la joc ca activitate, formă fundamentală de învățare, procedeu și mijloc de realizare a demersului educațional, ca o deschidere spre libertatea de a alege, potrivit trebuințelor proprii.

132. Dotarea didactico-metodică a procesului educațional în instituția de educație timpurie se face în conformitate cu *Standardele minime de dotare*, aprobate de Ministerul Educației și Cercetării. În funcție de necesitățile și posibilitățile instituției, fondatorul poate decide asupra unei dotări superioare celei descrise în standardele minime.

133. Instituția respectă standardele naționale specifice pentru monitorizarea și evaluarea copiilor, aprobate de Ministerul Educației și Cercetării, cu scop de a orienta și a optimiza învățarea și dezvoltarea copilului până la vârsta de 6/7 ani.

134. La debutul școlar rezultatele monitorizării și evaluării gradului de dezvoltare a fiecărui preșcolar sunt consemnate în *Raportul privind dezvoltarea fizică, cognitivă, personală, socio-emoțională și lingvistică a*

copilului și sunt aduse la cunoștință părinților în mod individual, precum și învățătorilor din clasele primare, pentru a asigura o tranziție mai lejeră spre școală prin oferirea și susținerea practicilor educaționale pozitive.

135. În procesul educațional desfășurat cu copiii instituția de educație timpurie utilizează numai auxiliare didactice, conforme curriculum-ului și standardelor educaționale naționale.

136. În cazul epidemiilor, pandemiilor, conflictelor armate și altor situații de urgență, procesul educațional în instituția de educație timpurie se realizează în conformitate cu prevederile stabilite de Ministerul Educației și Cercetării și/sau, după caz, de Ministerul Sănătății sau alte structuri centrale.

137. La solicitările părinților, printr-o cerere scrisă către director, instituția, care prestează servicii de educație timpurie, poate oferi copiilor activități opționale, contra plată, conform unei metodologii elaborate de fondator. Acestea se prestează suplimentar/ complementar la cele prevăzute în *Curriculum-ul pentru educația timpurie (2019)*, în *Standardele de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la vârsta de 7 ani (2019)*, *Planul cadru pentru învățământul preșcolar*.

138. Activitățile educaționale opționale/ complementare, prestate contra plată, precum limbi străine, arta vorbirii, șah, fotbal, arte marțiale, acrobatică, dans ritmic, înot, educație financiară, educație anticorupție etc., se oferă doar pentru copiii cu vârsta de (4)5-7 ani, iar activitățile organizate la calculator – pentru copiii de la vârsta de 6 ani, în conformitate cu normele sanitare stabilite de Ministerul Sănătății.

139. Activitățile opționale, prestate contra plată, se programează și se organizează în programul săptămânal al instituției nu mai mult de 2 tipuri per grupă de copii cu o periodicitate de 1-2 ori pe săptămână, în jumătatea a doua a zilei, după somnul de zi și gustare sau în zilele de sâmbătă-duminică, conform unui orar prestabilit și aprobat la Consiliul de administrație al instituției.

140. Activitățile opționale se organizează de către cadre didactice cu pregătire specială în lucrul cu copiii mici, în încăperi separate de sala de grupă.

141. Copiii care nu sunt incluși în activități opționale, sunt antrenați în activități conform regimului zilei și supravegheați de către cadrul didactic de la grupă.

142. Curriculum-ul/Programele activităților opționale se elaborează de către prestatorul de servicii educaționale, indiferent dacă sunt prestate de către instituția de învățământ sau de către asociații obștești sau prestatori privați, și se aprobă de Ministerul Educației și Cercetării.

143. Instituțiile cu servicii de educație timpurie, publice sau private, organizațiile obștești, care prestează servicii educaționale opționale, vor pune la dispoziția părinților toată informația relevantă: curricula/programele educaționale pentru grupa de vârstă respectivă a copilului, aprobate de Ministerul Educației și Cercetării pentru anul în curs, graficul activităților săptămânale per grupă cu indicarea concretă a timpului și spațiului unde se vor

desfășura, lista și calificarea personalului didactic, a altor specialiști, care prestează aceste servicii.

144. Instituția de educație timpurie poate realiza și programe educaționale alternative, aprobate/acreditate/autorizate de către Ministerul Educației și Cercetării, în modul stabilit.

IX. Managementul instituției de educație timpurie

145. Managementul instituției de educație timpurie este asigurat de către:

- 1) Consiliul de administrație al instituției, cu rol de decizie în domeniul administrativ;
- 2) Consiliul pedagogic al instituției, cu rol de decizie în domeniul educațional;
- 3) Personalul de conducere al instituției – directorul și, după caz, directorul adjunct.

Secțiunea 1 Consiliul de administrație

146. Consiliul de administrație, cu rol de decizie în domeniul administrativ, este organ de conducere al instituției de educație timpurie cu misiunea de a asigura respectarea prevederilor legale de organizare și funcționare a instituției și se constituie prin ordinul directorului.

147. Consiliul de administrație al IET se organizează și funcționează în baza *Regulamentului-cadru cu privire la funcționarea Consiliului de administrație al unității de învățământ general*, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării.

Secțiunea 2 Consiliul pedagogic

148. Consiliul pedagogic este organ de conducere al instituției de educație timpurie cu rol de decizie în domeniul educațional, format din cadrele didactice din instituție și condus de directorul instituției.

149. Consiliul pedagogic se întrunește o dată în trimestru. Acesta poate fi convocat în ședință extraordinară și la cererea a cel puțin o treime din numărul membrilor săi. Participarea la ședințele consiliului este obligatorie pentru cadrele didactice; absența nemotivată se consideră ca abatere disciplinară. Ședința Consiliului pedagogic este valabilă cu participarea a cel puțin 2/3 din personalul didactic al instituției.

150. În funcție de subiectele abordate la ședințele Consiliului

pedagogic poate participa și personalul nedidactic, și părinții.

151. Directorul instituției numește prin ordin secretarul Consiliului pedagogic din rândul cadrelor didactice.

152. Secretarul Consiliului pedagogic este responsabil de:

- 1) redactarea procesului - verbal (în timpul ședințelor) în registrul unic al consiliului;
- 2) arhivarea materialelor puse în discuție și adoptate de consiliu;
- 3) arhivarea deciziilor adoptate de consiliu .

153. Consiliul pedagogic are următoarele atribuții:

- 1) examinează/ dezbate și propune pentru aprobare Consiliului de administrație al instituției:
  - a) Planul anual de activitate și Programul de dezvoltare strategică a instituției, eventuale completări sau modificări ale acestuia;
  - b) Regulamentul instituției, elaborat în baza prezentului Regulament-cadru;
  - c) Regulamentul intern al instituției, elaborat în baza prevederilor Codului Muncii;
- 2) examinează/ dezbate și aprobă/emite decizii:
  - a) Planul anual de învățământ al IET;
  - b) Raportul anual de activitate al instituției pe dimensiunea procesului educațional și a formării continue a cadrelor didactice/personalului;
  - c) aporțele privind dezvoltarea fizică, cognitivă, socio-emoțională și de limbaj a copiilor la intrarea în școală;
  - d) planurile personalizate/individualizate de intervenție pentru copiii cu CES/cu dizabilități;
  - e) materialele privind atestarea cadrelor didactice din IET, conform *Regulamentului de atestare a cadrelor didactice din învățământul general, profesional-tehnic și din cadrul serviciilor de asistență psihopedagogică*, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării;
  - f) programe educaționale alternative.
- 3) determină tehnologiile didactice și conținutul procesului educațional în funcție de condițiile locale existente, particularitățile psihofiziologice și nevoile de dezvoltare ale copiilor;
- 4) identifică și dezbate probleme legate de conținutul sau organizarea activității educaționale din instituție;
- 5) examinează rezultatele muncii cadrelor didactice și le atestază;
- 6) examinează și avizează, inclusiv la solicitarea Ministerului

Educației și Cercetării, a OLSDÎ, proiecte de acte normative și metodologice, care reglementează activitatea educațională și prezintă, în termenii stabiliți, organelor ierarhic superioare propuneri de modificare sau completare;

7) delegă cadrele didactice în componența Consiliului de administrație al instituției, comisiile speciale ale IET și în comisiile de concurs.

154. Hotărârile Consiliului pedagogic se iau prin vot majoritar, deschis sau secret, în funcție de opțiunea membrilor și sunt obligatorii pentru tot personalul instituției.

155. Hotărârile Consiliului pedagogic sunt validate prin ordinul directorului.

Secțiunea 3 ***Directorul instituției de educație timpurie***

156. Directorul exercită conducerea executivă a instituției de educație timpurie în conformitate cu atribuțiile conferite de legislația în vigoare, cu hotărârile Consiliului de administrație al instituției, cu prevederile prezentului Regulament și Fișa de post, elaborată și aprobată de fondator.

157. Funcția de director se ocupă prin concurs, în baza criteriilor de competență profesională și managerială, stipulate în *Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de director și director adjunct în instituțiile de învățământ general*, aprobat de organul central de specialitate în domeniul învățământului și științei.

158. Directorul instituției de educație timpurie publică este numit în funcție pentru un termen de 5 ani. La expirarea acestui termen, contractul individual de muncă al conducătorului încetează de drept, funcția devenind vacantă.

159. Directorul instituției de educație timpurie încheie un contract individual de muncă cu angajatorul (fondatorul IET).

160. În problemele organizării, monitorizării și evaluării procesului educațional, precum și a instruirii continue, a monitorizării, evaluării și atestării cadrelor didactice, directorul IET este subordonat OLSDÎ, iar pe dimensiunea financiară și de dezvoltare a instituției – fondatorului.

161. Directorul instituției de educație timpurie îndeplinește următoarele funcții:

- 1) de analiză;
- 2) de planificare;
- 3) de organizare;
- 4) de coordonare;
- 5) de monitorizare;
- 6) de evaluare și apreciere.

162. Directorul instituției de educație timpurie are următoarele atribuții și responsabilități:

- 1) promovează politica statului în domeniul educației timpurii și este responsabil pentru implementarea ei;
- 2) reprezintă instituția în relația cu APL, cu OLSDÎ, cu comunitatea locală și cu alți factori interesați;
- 3) coordonează activitatea instituției cu OLSDÎ, conducându-se de actele autorităților publice centrale și locale, actele normative în vigoare ale autorităților abilitate;
- 4) asigură managementul strategic și operațional al instituției în colaborare cu fondatorul, după consultarea partenerilor sociali și reprezentanților părinților;
- 5) răspunde de organizarea și calitatea serviciilor educaționale, de îngrijire și protecție, oferite copiilor, de activitatea întregului personal angajat, de cea desfășurată cu părinții, de problemele financiare ale unității, de activitatea metodică și de perfecționare, de păstrarea, gestionarea și îmbogățirea patrimoniului instituției;
- 6) estimează și propune spre aprobare normele de completare a grupelor și numărul de grupe;
- 7) conduce ședințele Consiliului pedagogic și emite ordine cu privire la punerea în aplicare a deciziilor acestuia;
- 8) își asumă, alături de Consiliul de administrație, răspunderea publică pentru performanțele instituției, pe care o conduce;
- 9) elaborează, anual, schema de încadrare a personalului și o coordonează cu fondatorul și OLSDÎ;
- 10) elaborează și aprobă Fișa de post pentru toate categoriile de salariați ai instituției;
- 11) emite ordine, semnează în numele instituției actele juridice ale acesteia;
- 12) angajează și eliberează din funcție personalul instituției;
- 13) monitorizează, evaluează, promovează personalul instituției;
- 14) participă la proiectarea și gestionarea bugetului instituției;
- 15) elaborează anual rapoarte de activitate, pe care le prezintă fondatorului și OLSDÎ;
- 16) asigură evidența înregistrării datelor în SIME;
- 17) asigură actualizarea și prezența actelor și rapoartelor IET în conformitate cu *Nomenclatorul tipurilor de documentație și rapoarte în educația timpurie*”, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării;
- 18) exercită alte atribuții stabilite conform Fișei de post, elaborată de angajator, în conformitate cu actele legislativ-normative în vigoare.

163. În vederea atingerii obiectivelor de dezvoltare instituțională în interesul copiilor, Consiliul de administrație, Consiliul pedagogic și directorul instituției realizează parteneriate socio-educative cu diverși parteneri educaționali:

- 1) familiile copiilor (părinții sau alți reprezentanți legali);
- 2) instituții de învățământ (de educație timpurie, învățământ primar, gimnazial, liceal, profesional, superior, de formare continuă), precum și de cercetare;
- 3) instituții ce oferă servicii pentru copii și familie (centre educaționale, case de cultură, centre de zi, centre de creație, centre de sport, biblioteca etc.);
- 4) asociații, fundații, ONG-uri, organizații internaționale, mass-media;
- 5) alți agenți educaționali (APL, biserica, poliția, centrele locale de sănătate, de asistență socială, agenți economici etc.).

164. Activitatea de parteneriat este făcută publică prin afișarea la sediul instituției, pe site-ul instituției, prin comunicate de presă și alte mijloace de informare.

165. Activitățile de parteneriat între instituția de educație timpurie și alți agenți educaționali nu pot avea conotații politice, de propagandă electorală, de prozelitism religios și nu pot fi contrare moralei sau legilor statului.

166. În lipsa directorului, atribuțiile sunt exercitate de către directorul adjunct, după caz, metodist sau altă persoană cu competențe manageriale, numită interimar, în temeiul ordinului angajatorului sau având împuternicire specială, cu drept de semnătură.

167. Persoanele investite cu dreptul de semnătură poartă răspundere personală pentru legalitatea, veridicitatea și corectitudinea documentului semnat.

168. Directorul instituției are următoarele împuterniciri:

- 1) emite ordine și dispoziții ce țin de competența sa;
- 2) gestionează bunurile și resursele materiale;
- 3) încheie contracte (de angajare a personalului, de parteneriate socio-educaționale, de delegație etc.);
- 4) oferă variate forme de stimulare (recompense bănești și nefinanciare etc.) pentru performanțe profesionale și sporuri cu caracter specific cadrelor didactice și, după caz, de conducere, precum și celor nedidactice pentru rezultate excepționale;
- 5) aplică sancțiuni pentru abaterile disciplinare săvârșite de personalul instituției, în limita prevederilor legale în vigoare.

169. Directorul instituției de educație timpurie poate fi eliberat din funcție înainte de expirarea contractului individual de muncă, în condițiile și temeiurile prevăzute de legislația muncii, precum și în următoarele cazuri:

- 1) comiterea încălcărilor financiare;
- 2) nerespectarea deontologiei profesionale;

- 3) necoresponderea cu standardele în vigoare a managementului promovat;
- 4) încălcarea drepturilor copiilor, angajaților și părinților;
- 5) obținerea repetată a calificativului „nesatisfăcător” la evaluarea instituției, efectuată de către Ministerul Educației și Cercetării.

X. Participanții procesului socio-educational

170. Participanții procesului socio-educational ai instituției sunt copiii, părinții sau alți reprezentanți legali ai copilului, personalul didactic și nedidactic, alți angajați.

171. Relațiile dintre participanții procesului socio-educational se bazează pe încredere, colaborare, consecvență, acceptare și respectul demnității personale, precum și priorității valorilor general-umane.

Secțiunea 1 Personalul instituției de educație timpurie

172. Personalul din instituția de educație timpurie - publică și privată - este constituit din personal de conducere, personal didactic și personal nedidactic.

173. Personalul didactic și de conducere din instituția de educație timpurie are misiunea să asigure realizarea pachetului standard de servicii și a standardelor educaționale de stat, aprobate de Guvern și, respectiv, de către Ministerul Educației și Cercetării.

174. Funcțiile didactice în instituțiile de educație timpurie sunt: educator, cadru didactic de sprijin, conducător muzical, logoped, psiholog, psihopedagog, metodist, precum și asistentul de educator cu funcție didactică auxiliară.

175. Personalul nedidactic este format din: asistent medical, kinetoterapeut, tehnician, alt personal administrativ gospodăresc, auxiliar și de deservire cu titluri de funcții conform Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova.

176. Personalul instituției își desfășoară activitatea conform fișelor de post, elaborate și aprobate de către directorul instituției în baza Codului educației, a prezentului Regulament, a *Regulamentului sanitar al instituției de educație timpurie* (2016), a *Standardelor profesionale naționale ale cadrului didactic din instituția de educație timpurie* (2010), precum și a obiectivelor și funcțiilor specifice ale instituției concrete.

177. Structura și calificarea personalului instituției corespunde

misiunii, funcțiilor și atribuțiilor acesteia. Fișele de post se aduc la cunoștința angajatului contra semnătură, se contrasemnează de către director și președintele comitetului sindical din instituție. Fișele de post se aprobă anual prin ordin, la necesitate se fac unele completări/revizui.

178. În instituția de educație timpurie activează angajați cu vârsta de la 18 ani, cu calități și virtuți morale, apți din punct de vedere medical și psihic, capabili să relaționeze corespunzător cu copiii, părinții sau alți reprezentanți legali ai acestora și colegii.

179. În instituția de educație timpurie posturile didactice vacante se ocupă prin concurs, organizat la nivelul instituției, conform reglementărilor stabilite de Ministerul Educației și Cercetării. La concursul pentru ocuparea unui post didactic poate participa orice candidat, care întrunește condițiile de eligibilitate prevăzute de legislația în vigoare. Tinerii specialiști ocupă posturile vacante prin repartizare.

180. Angajarea personalului în instituția de educație timpurie se face prin încheierea unui contract individual de muncă cu directorul instituției, conform legislației în vigoare, în baza schemei de încadrare a personalului.

181. Activitatea cadrelor didactice din instituția de educație timpurie se realizează într-un interval zilnic de 7 ore, respectiv 35 de ore săptămânal, și include:

- 1) activități de predare-învățare-monitorizare/evaluare;
- 2) activități de consiliere a copiilor și părinților în probleme de psihologie-pedagogie;
- 3) activități de mentorat;
- 4) activități de pregătire pentru realizarea procesului educațional;
- 5) activități de elaborare a planurilor personalizate/individualizate de intervenție pentru copiii cu CES.

182. Tarifierea cadrelor didactice se efectuează în conformitate cu Normele de personal, stabilite de Ministerul Educației și Cercetării, în funcție de programul de activitate al instituției și numărul de copii/grupe.

183. Norma didactică de predare-învățare-evaluare se reduce în cazul cadrelor didactice care au calitatea de mentor, în modul stabilit de Guvern.

184. Toți angajații instituției de educație timpurie - publică și privată – sunt supuși examenului medical obligatoriu, în ordinea stabilită de autoritatea publică centrală cu atribuții în domeniu și o dată la 2 ani susțin proba privind minimul de cunoștințe sanitare pe programul igienic.

185. Dezvoltarea profesională a personalului didactic și de conducere este obligatorie pe parcursul întregii activități profesionale și se reglementează de Guvern.

Secțiunea 2

Drepturi și responsabilități ale personalului instituției de educație timpurie

186. Personalul din instituția de educație timpurie, inclusiv cel didactic, are următoarele ***drepturi***:

- 1) să aleagă și să fie ales în organele de conducere, administrative și consultative ale instituției de învățământ;
- 2) să se asocieze în organizații sindicale și profesionale;
- 3) să solicite, din proprie inițiativă, acordarea/confirmarea gradelor didactice;
- 4) să selecteze și să utilizeze tehnologii și materialele didactice pe care le consideră adecvate realizării standardelor educaționale de stat și satisfacerii necesităților copiilor;
- 5) să solicite și să ofere informații despre copii cu respectarea principiilor protecției datelor cu caracter personal;
- 6) să implice familia copilului în activitățile instituției;
- 7) să participe la programe de formare continuă, în conformitate cu specificul activității și reglementările în vigoare, pentru fiecare categorie;
- 8) să beneficieze de compensații bănești anuale pentru procurarea suporturilor didactice, a tehnicii de calcul, a produselor software pentru utilizare în activități de instruire on-line, pentru dezvoltare profesională, în limita și în condițiile stabilite de Guvern;
- 9) să beneficieze, în primii cinci ani de activitate pedagogică, de sprijin pentru inserție profesională, inclusiv de reducerea la 75% a normei didactice pentru un salariu de funcție, precum și de asistență din partea cadrului didactic mentor;
- 10) să beneficieze de garanțiile sociale, prevăzute de legislația în vigoare.

187. Personalul instituției are următoarele ***responsabilități***:

- 1) să creeze condiții optime pentru dezvoltarea copilului și să asigure calitatea procesului educațional și de îngrijire;
- 2) să dovedească respect și considerație în relațiile cu copiii, părinții/ reprezentanții legali ai acestora;
- 3) să respecte drepturile copiilor și părinților sau ale altor reprezentanți legali;
- 4) să aplice concepții și practici moderne de îngrijire și dezvoltare timpurie a copilului în parteneriat cu familia, în conformitate cu documentele de politică educațională;
- 5) să asigure un mediu educațional favorabil copiilor cu CES prin elaborarea și aplicarea planurilor personalizate/individualizate de intervenție, în conformitate cu necesitățile specifice de dezvoltare și recomandările SAP-ului;

- 6) să colaboreze cu familia și comunitatea în interesul suprem al copilului;
- 7) să îndeplinească obligațiile prevăzute în contractul individual de muncă și în Fișa postului și să respecte regulamentele instituționale în vigoare, precum și normele prevăzute de legislația muncii, din domeniul sanitar, drepturile copilului și ale familiei etc.;
- 8) să asigure securitatea vieții și ocrotirea sănătății copiilor în procesul de educație și îngrijire;
- 9) să asigure respectarea normelor de protecție a copiilor față de orice formă de discriminare, violență, abuz, exploatare, trafic, conform metodologiei aprobate de Ministerul Educației și Cercetării;
- 10) să nu admită tratamente și pedepse degradante, discriminare sub orice formă și aplicarea niciunei forme de violență fizică sau psihică copiilor sau în raport cu părinții/alți reprezentanți legali și colaboratorii instituției;
- 11) să nu facă și să nu admită propagandă șovină, naționalistă, politică, religioasă, militaristă în procesul educațional;
- 12) să asigure confidențialitatea și securitatea informației care conține date cu caracter personal, în conformitate cu legislația în vigoare, ;
- 13) să nu condiționeze calitatea prestației de obținerea oricărui tip de avantaje de la părinți sau alți reprezentanți legali ai copilului;
- 14) să intervină pentru a stopa un act de abuz, neglijare, exploatare, trafic la care sunt martori sau dețin informație despre acesta, sau să solicite ajutor în cazul în care nu pot interveni de sine stătător;
- 15) în cazurile suspecte sau confirmate de abuz sexual, vătămări corporale, neglijare severă, forme grave ale abuzului psihologic, exploatare a copiilor, din partea altor copii, a salariaților instituției, părinților și altor persoane, toți angajații instituției sunt obligați să informeze imediat, inclusiv telefonic, directorul instituției sau coordonatorul raional/ municipal, iar în lipsa acestora - asistentul social, și timp de 24 de ore să expedieze Fișa de sesizare asistentului social comunitar de la locul de trai al copilului;
- 16) să respecte deontologia profesională;
- 17) să aibă grijă de patrimoniul instituției.

188. Personalul didactic din instituția de educație timpurie, de comun cu părinții, este responsabil de pregătirea copiilor pentru instruirea în școală și pentru viață.

189. Personalul didactic nu are dreptul să presteze servicii cu plată copiilor cu care interacționează direct în grupa academică în activitatea didactică.

190. Personalului din instituția de educație timpurie îi este interzisă primirea de bani sau de alte foloase sub orice formă din partea familiilor copiilor, precum și din partea organizațiilor obștești ale părinților.

191. Personalului din instituția de educație timpurie îi este interzisă organizarea și desfășurarea în incinta instituției a festivităților (omagieri, serate cu ocazia diverselor sărbători, evenimente de familie etc.).

192. Personalului din instituția de educație timpurie îi este interzis să desfășoare acțiuni de natură ce afectează imaginea publică a copilului, a părinților/ reprezentanților legali ai acestuia, a colegilor, viața intimă, privată și familială a acestora.

193. Drepturile și responsabilitățile personalului instituției de educație timpurie (didactic, non-didactic, auxiliar), precum și atribuțiile specifice se vor concretiza în fișele de post.

Secțiunea 3 ***Familia – drepturi și obligații***

194. Părinții, alți reprezentanți legali ai copilului participă la dezvoltarea, creșterea și educația copiilor și asigură continuitatea demersului educațional, promovat de către instituție.

195. Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor au următoarele ***drepturi:***

- 1) să aleagă instituția de educație timpurie în care să înscrie copilul, în limita locurilor disponibile;
- 2) să se familiarizeze cu Regulamentul și regimul de activitate al instituției de educație timpurie;
- 3) să participe la întocmirea programului de activitate al instituției;
- 4) să solicite respectarea drepturilor și libertăților copilului în instituție;
- 5) să ia cunoștință de organizarea procesului și programele educaționale, precum și de rezultatele evaluării copiilor lor, în conformitate cu regulamentele instituționale;
- 6) să ofere și să solicite orice informații despre copil, necesare dezvoltării armonioase ale acestuia;
- 7) să solicite și să beneficieze, după caz, de consultații individuale, consiliere și sprijin în probleme de psihologie și pedagogie;
- 8) să participe la activitățile din instituție prin coordonare prealabilă cu educatorul și directorul instituției;
- 9) să aleagă și să fie aleși în Consiliul de administrație al instituției;

- 10) să solicite autorizația de funcționare, autorizația sanitară și sanitar-veterinară de funcționare, curriculum-ul și programele educaționale și de îngrijire, aprobate de autoritățile publice cu atribuții în domeniu.
- 11) să acorde ajutoare de binefacere, sponsorizări, donații orientate spre dezvoltarea instituției de educație timpurie și să participe completarea bazei didactico-materiale a grupei și instituției, amenajarea terenurilor, realizarea unor programe socio-culturale sau implementarea unor modele educaționale performante (ordinul MEC nr. 972 din 12.12.2011 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cooperarea instituțiilor de învățământ cu asociațiile obștești ale părinților).

196. Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor au următoarele **responsabilități**:

- 1) să respecte Regulamentul și regimul de activitate al instituției de educație timpurie;
- 2) din momentul înscrierii copilului la instituția de educație timpurie, să asigure frecventarea de către acesta a activităților de program conform regimului zilei, stabilit de către administrația instituției;
- 3) să manifeste un comportament decent, adecvat în raport cu alți copii, părinți, personalul instituției;
- 4) să nu permită și să nu aplice violența fizică și psihologică, dar și oricare altă formă de abuz, adresări insultătoare referitor la copilul său, a altor copii și părinții acestora, cât și a colaboratorilor instituției de educație timpurie;
- 5) să asigure educarea și îngrijirea copilului în familie și să creeze condiții adecvate pentru buna creștere, educație și dezvoltare;
- 6) să asigure înmatricularea obligatorie a copilului de 6 ani într-un program educațional preșcolar (grupa pregătitoare);
- 7) să ofere cadrului didactic, administrației instituției informații adecvate despre dezvoltarea copilului, precum și despre problemele de ordin medical și/ sau social, cu care acesta se confruntă;
- 8) să participe la evaluarea complexă, în cazul existenței/ identificării unor probleme de dezvoltare, precum și la procesul educațional-recuperatoriu implementat cu ajutorul planului personalizat/ individualizat de intervenție, în baza recomandărilor Serviciului raional/ municipal de Asistență Psihopedagogică;
- 9) să urmărească, în colaborare cu conducerea instituției și cadrele didactice, situația dezvoltării și comportamentul copilului în instituție;

- 10) să asigure coerența procesului de învățare și dezvoltare a copilului prin continuarea în familie a demersului educațional demarat în instituție;
- 11) să comunice instituției, telefonic sau prin alte mijloace, despre orice eventuală absență a copilului, inclusiv îmbolnăvire, în prima zi;
- 12) să achite taxa de alimentație a copilului conform bonului de plată și reglementărilor stabilite de prezentul Regulament, fondator;
- 13) să aibă grijă de patrimoniul instituției.

197. Părinții/reprezentanții legali ai copilului, precum și alte persoane din exterior pot vizita instituția și pot asista la activități educaționale, doar cu aprobarea directorului.

198. Părinții sau alți reprezentanți legali ai copilului au dreptul și obligația să raporteze cazurile suspecte de abuz și maltratare a copiilor din instituție și în afara acesteia.

199. Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor sunt obligați să aducă și să ia personal copilul de la grupă/ educator și nu au dreptul să-și încredințeze copiii persoanelor străine, copiilor sub 16 ani sau să se prezinte la grădiniță în stare indecentă.

200. Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor sunt obligați să anunțe administrația instituției prin depunerea unei cereri despre o eventuală aducere sau luare a copilului de la grădiniță de o altă persoană cu prezentarea persoanei în prealabil.

201. Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor sunt obligați să instituie tutela, conform *Legii Republicii Moldova privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți*, în caz de plecare a ambilor părinți peste hotarele țării și să anunțe instituția despre reprezentantul legal desemnat în perioada de absență.

202. Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor, care nu manifestă responsabilitate și nu asigură incluziunea educațională a copilului, precum și nici pregătirea copilului pentru școală, sunt pasibili de răspundere contravențională.

203. La înscrierea copilului în instituția de educație timpurie, părintele sau alt reprezentant legal are obligația de a prezenta documentele medicale solicitate în vederea menținerii unui climat sănătos la nivel de grupă pentru evitarea degradării stării de sănătate a celorlalți copii din colectivitate/instituție, conform legislației în vigoare.

204. Părintele sau alt reprezentant legal al copilului are obligația ca cel puțin o dată pe lună să ia legătura cu educatorul pentru a cunoaște evoluția copilului.

Secțiunea 4

Structurile de sprijin în lucrul cu familia

205. Pentru facilitarea lucrului cu familia, la nivel de instituție/ grupă pot activa:

- 1) Comitetul de părinți – la nivelul grupei de copii;
- 2) Consiliul reprezentativ al părinților – la nivelul instituției.

206. Comitetul de părinți se înființează și funcționează la nivelul fiecărei grupe.

207. Comitetul de părinți al grupei se alege în fiecare an în mod democratic, în cadrul adunării generale a părinților copiilor grupei, convocate de educatori, care prezidează ședința. Convocarea adunării generale pentru alegerea comitetului de părinți al grupei are loc în luna septembrie a fiecărui an.

208. Comitetul de părinți al grupei poate fi constituit din 3-5 persoane, la decizia părinților, care stabilesc responsabilitățile fiecăruia și pe care le comunică educatorilor și părinților. Este încurajată implicarea părinților care cresc și educă copii cu CES/cu dizabilitate.

209. Educatorii grupei, în colaborare cu comitetul părintesc, convoacă adunarea părinților în fiecare trimestru. De asemenea, educatorii, comitetul părintesc al grupei pot convoca adunarea generală a părinților din grupă ori de câte ori este necesar.

210. Comitetul de părinți al grupei reprezintă interesele părinților copiilor grupei în cadrul adunării generale a părinților la nivelul instituției de educație timpurie. Reprezentanții comitetului de părinți sunt consultați obligatoriu de către conducerea instituției cu privire la activitățile și serviciile destinate copiilor, precum și la creșterea eficienței managementului instituțional.

211. Comitetul de părinți al grupei are următoarele atribuții:

- 1) sprijină educatorii în organizarea și desfășurarea unor activități educaționale;
- 2) participă la elaborarea și realizarea planului de activități extracurriculare a grupei de copii;
- 3) se implică în activități de cuprindere/ înrolare a copiilor din familii defavorizate;
- 4) participă la procesul de luare a deciziilor în favoarea tuturor copiilor;
- 5) sugerează administrației instituției modalități de îmbunătățire a serviciilor oferite, inclusiv condițiile fizice în grupă și pe terenul adiacent, suportul didactic, jucăriile etc.
- 6) oferă administrației instituției feed-back privind calitatea serviciilor oferite, conținutul programului educațional, metodele aplicate, activitățile, îmbunătățirea alimentației, sănătății și altor servicii prestate (îngrijire, somn, plimbări etc.);

- 7) consultă opinia părinților și informează administrația privind necesitățile educaționale ale părinților – sugestii de teme pentru ședințele cu părinții, gradul lor de satisfacție cu calitatea serviciilor prestate, doleanțele, cum se simt copiii lor în grădiniță etc.
212. Consiliul reprezentativ al părinților se înființează și funcționează la nivel de instituție și este compus din președinții comitetelor de părinți din grupe.
213. Consiliul reprezentativ al părinților își desemnează președintele și 1-2 vicepreședinți, ale căror atribuții sunt stabilite imediat după desemnare, de comun acord cu toți membrii, și se consemnează în procesul verbal al ședinței.
214. Consiliul reprezentativ al părinților desemnează reprezentanții în Consiliul de administrație al instituției.
215. Președintele prezintă anual raportul de activitate Adunării generale a părinților.
216. Consiliul reprezentativ al părinților are următoarele atribuții:
- 1) sprijină parteneriatele educaționale între instituția de educație timpurie și alți agenți educaționali;
  - 2) promovează imaginea instituției în comunitate;
  - 3) se implică în organizarea și desfășurarea diverselor activități extracurriculare și extrașcolare pentru copii;
  - 4) propune inițiative pentru îmbunătățirea vieții și activității copiilor;
  - 5) participă la procesul de luare a deciziilor în favoarea tuturor copiilor;
  - 6) colaborează cu administrația instituției și cu APL în vederea îmbunătățirii condițiilor de aflare a copiilor în instituția de educație timpurie;
  - 7) asigură comunicarea între părinți și administrația instituției, corpul didactic și non-didactic;
  - 8) colaborează cu asociațiile obștesti de părinți la nivel local, național, internațional;
  - 9) participa la elaborarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare a instituției;
  - 10) participa la elaborarea, monitorizarea și revizuirea politicilor instituției, legate de prevenirea violentei și abuzului asupra copiilor, prevenirea/ combaterea corupției, sănătate și nutriție.

XI. Comisiile din instituțiile de educație timpurie

217. Pentru exercitarea misiunii, funcțiilor și atribuțiilor, precum și

a monitorizării și evaluării calității serviciilor prestate, la nivelul instituției de educație timpurie funcționează următoarele comisii/consilii:

- 1) Comisia de evaluare internă a calității educației;
- 2) Comisia multidisciplinară;
- 3) Consiliul de Etică ;
- 4) Comisia pentru protecție civilă, securitate și sănătate în muncă.

218. Comisiile și componența nominală a acestora se stabilesc anual prin ordinul directorului și activează în baza regulamentelor proprii, aprobate de Consiliul de administrație al instituției.

219. În cazul instituțiilor de educație timpurie cu un număr mic de angajați (mai puțin de 10 unități) atribuțiile tuturor comisiilor pot fi realizate de către Consiliul de administrație și Consiliul pedagogic, prin precizarea atribuțiilor respective în Regulamentul intern al instituției.

220. **Comisia de evaluare internă a calității educației** participă la evaluarea personalului didactic în baza *Standardelor Profesionale Naționale ale cadrelor didactice din instituțiile de educație timpurie (2010)*, la organizarea controalelor interne, la desfășurarea concursurilor, expozițiilor; propune Consiliului de administrație acordarea mențiunilor cadrelor didactice pentru diferite realizări și ocazii; acordă suport metodic cadrelor didactice debutante. Membrii comisiei pot fi cadre didactice din instituție, deținătoare de grade didactice. Comisia de evaluare internă a calității educației evaluează la nivel de instituție cadrele didactice în cazul conferirii/confirmării gradului didactic, conform *Regulamentului de atestare a cadrelor didactice din învățământul general, profesional tehnic și din cadrul serviciilor de asistență*, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării. Comisia se realege anual la primul Consiliu pedagogic.

221. **Comisia multidisciplinară** din instituția de educație timpurie de tip general sau de tip special monitorizează dezvoltarea copilului repartizat de către SAP pentru a propune menținerea copilului în grupa/instituția respectivă sau pentru a i se schimba/ modifica forma de școlarizare și/sau PEI-ul. La fel, comisia examinează cazurile de abuz, violență și neglijare a copiilor și ia decizii referitoare la situația copiilor abuzați și/sau neglijați. Membrii comisiei pot fi: directorul instituției, după caz - directorul adjunct, metodistul, logopedul, psihologul, cadrul didactic de sprijin, ambii educatori de la grupă, părinții copilului/ copiilor vizat/ți, asistentul medical, asistentul social din cadrul primăriei.

222. **Consiliul de Etică** monitorizează respectarea standardelor și regulilor de conduită de către personalul instituției, stipulate în Codul de etică al cadrului didactic, examinează cazurile de trafic de influență, abuz în serviciu, corupție, delapidare de fonduri, influență necorespunzătoare asupra colaboratorilor instituției și informează instanțele ierarhic superioare, conform

legislației; examinează petițiile și cererile depuse de părinți/ alți reprezentanți legali și angajații instituției de educație timpurie în scopul verificării respectării normelor de etică și înaintează administrației instituției concluzii argumentate.

223. **Comisia pentru protecție civilă, securitatea și sănătatea în muncă** monitorizează respectarea instrucțiunilor de protecție civilă și antiincendiară, de securitate și sănătate în muncă, corespunzător activității desfășurate și locului de muncă în conformitate cu actele normative în vigoare.

XII. Structuri de suport pentru cadre didactice, copii și părinți

224. În scopul sprijinirii programelor educaționale de intervenție timpurie în favoarea copiilor și a familiilor lor, la nivelul instituției de educație timpurie se constituie structuri de suport pentru cadrele didactice, copii și familii, precum:

- 1) Centrul/cabinetul Metodic (CM)
- 2) Centrul de Resurse, Informare și Educare a Familiei (CRIEF)
- 3) Centrul de Resurse pentru Educația Incluzivă (CREI)

225. În funcție de disponibilitatea instituției, structurile nominalizate pot activa atât în spații diferite, cât și într-un spațiu comun.

Secțiunea 1 ***Centrul/cabinetul Metodic***

226. Centrul metodic din instituția de educație timpurie este subdiviziune distinctă care activează în baza reglementărilor, aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

227. Centrul metodic reprezintă nucleul întregului sistem metodic instituțional, format din Consiliul metodic, Comisia de atestare, Școala educatorilor debutanți, Școala experienței avansate și alte subdiviziuni metodice, formate în conformitate cu Planul de activitate al instituției.

228. Centrul metodic din instituția de educație timpurie realizează următoarele obiective generale:

- 1) coordonarea implementării curriculum-ului și a standardelor educaționale naționale, a proiectelor științifice și inovatoare în problemele educației timpurii la nivel de instituție;
- 2) coordonarea implementării rezultatelor cercetărilor științifice din domeniul educației timpurii în practica educațională la nivel de instituție;
- 3) asigurarea perfecționării continue a procesului educațional;
- 4) coordonarea, monitorizarea și evaluarea activității educaționale și metodice a cadrelor didactice;

5) acordarea asistenței metodice pentru formarea continuă la nivel de instituție a cadrelor didactice în baza politicilor educaționale moderne;

6) organizarea procesului de implicare a familiei și comunității în vederea îmbunătățirii procesului de îngrijire și dezvoltare timpurie a copilului;

7) dezvoltarea colaborării interinstituționale – municipale/raionale, naționale și internaționale (cu creșe, grădinițe, centre comunitare, școli, colegii, universități, instituții științifice, edituri, organizații internaționale și non-guvernamentale).

229. Consiliul de administrație al instituției și APL asigură condițiile și resursele necesare pentru organizarea și funcționarea eficientă a Centrului metodic.

230. Coordonarea, consultarea, monitorizarea și evaluarea activității Centrului metodic din instituțiile de educație timpurie este efectuată de către Consiliul pedagogic sau, după caz, Consiliul de administrație al instituției, de specialiștii OLSDÎ și ai Ministerului Educației și Cercetării.

Secțiunea 2

Centrul de Resurse, Informare și Educare a Familiei

231. Centrul de Resurse, Informare și Educare a Familiei (CRIEF) este subdiviziunea instituției de educație timpurie, care acordă sprijin informațional familiilor, realizează activități de educație parentală și oferă un mediu propice comunicării optime și pozitive dintre profesioniști și părinți, posibilitatea schimbului de experiență cu alți părinți, dar și cu specialiști din diverse domenii conexe, posibilități de autocunoaștere și de înțelegere a relațiilor copil-adult.

232. CRIEF poate fi organizat într-o încăpere aparte sau în cadrul Centrului/Cabinetului metodic al instituției; în lipsa spațiilor disponibile - într-un hol special amenajat sau în grupa de activități pentru copii.

233. CRIEF activează permanent ca centru de informare și loc de desfășurare a activităților de informare, educare, consiliere, orientare și voluntariat - individual sau în grupuri mici de părinți.

234. CRIEF oferă părinților și altor membri ai comunității materiale privind educația și dezvoltarea copilului (prin intermediul serviciului tip bibliotecă, împrumut de carte/ jucărie, on-line) și dezvoltă materiale de interes pentru părinți și cadre didactice în domeniul sănătății, nutriției, igienei, stimulării timpurii și protecției copilului.

235. Activitatea CRIEF este coordonată de directorul adjunct, după caz, metodistul instituției sau un educator cu bune practici în domeniu, în organizarea activităților fiind implicați: directorul, cadrele didactice și medicale,

asistentul social, voluntari din rândul părinților, comunității, alți agenți socio-educationali.

236. La decizia fondatorului poate fi instituit și, respectiv, salarizat din fonduri proprii, un post de specialist pentru lucrul cu familia/Educator parental.

Secțiunea 3 ***Centrul de Resurse pentru Educația Incluzivă***

237. Centrul de Resurse pentru Educația Incluzivă (CREI) este subdiviziunea instituției de educație timpurie, care acordă asistență psihopedagogică copiilor cu cerințe educaționale speciale și activează în baza metodologiei aprobate de Ministerul Educației și Cercetării.

238. CREI este creat în baza deciziei Consiliului de administrație al instituției și a APL-fondatoare, coordonată cu OLSDÎ și SAP.

239. CREI este întemeiat pe rezultatele evaluării necesităților instituției, inclusiv evaluării inițiale și complexe a dezvoltării copiilor.

240. Conducerea instituției de educație timpurie, în cadrul căreia este creat CREI, asigură funcționalitatea lui prin amenajarea și dotarea spațiilor destinate activității centrului.

241. Finanțarea activităților realizate în Centrul de resurse se efectuează conform legislației în vigoare.

242. Activitățile în cadrul CREI-ului sunt realizate de către următorii specialiști:

1) cadre didactice: cadrul didactic de sprijin, psihopedagog special, logoped, psiholog;

2) cadre nedidactice: kinetoterapeut, asistent personal etc.

243. Activitățile CREI, indiferent de specificul acestora, sunt realizate urmărind abilitarea, reabilitarea/recuperarea, dezvoltarea copiilor, a deprinderilor lor de autoadministrare.

244. Activitatea CREI este reflectată în rapoartele anuale ale instituției de educație timpurie.

245. Calitatea serviciilor prestate este evaluată periodic de către conducerea instituției și de către SAP.

XIII. Activitatea financiară a instituției preșcolare

246. Instituția de educație timpurie publică se finanțează din contul resurselor generale și colectate ale bugetelor locale.

247. Resursele colectate ale instituției se constituie din:

1) taxa pentru alimentația copiilor, achitată de către părinți;

2) venituri provenite din prestarea contra plată a unor servicii educaționale suplimentare conform Planului cadru pentru

învățământul preșcolar și programelor aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării;

- 3) venituri provenite din comercializarea articolelor confecționate în procesul educațional;
- 4) darea în locațiune/arendă a spațiilor, echipamentelor, terenurilor și a altor bunuri, proprietate publică sau privată, în conformitate cu legislația în vigoare;
- 5) granturi, sponsorizări și donații;
- 6) alte surse prevăzute de legislație.

248. Relațiile dintre instituția de educație timpurie și persoanele fizice sau juridice se reglementează printr-un contract de prestare contra plată a serviciilor educaționale, în care sunt specificate drepturile și obligațiile părților, durata și graficul studiilor/ serviciului prestat și mărimea contribuției.

249. Finanțarea instituțiilor de educație timpurie private se efectuează din sursele fondatorilor și din contribuțiile achitate de părinți pentru prestarea serviciilor conform legislației în vigoare. Instituțiile private acreditate beneficiază de sprijin din partea statului, în modul stabilit de Guvern.

250. Instituția poate fi susținută de asociații profesionale, de patronate și autorități tutelare în conformitate cu legislația în vigoare.

251. Persoanele fizice și juridice au dreptul să sprijine din mijloacele proprii, în condițiile legii, dezvoltarea bazei materiale și didactice a instituției de învățământ și să acopere cheltuielile de formare profesională continuă a personalului instituției.

252. Veniturile obținute de instituția de învățământ din prestarea contra plată a serviciilor educaționale sunt intangibile și se folosesc exclusiv pentru dezvoltarea instituției.

253. Instituția de educație timpurie prezintă contabilității în termenii stabiliți scriptele contabile financiare și statistice.

254. Conducerea instituției poartă răspundere materială, contravențională și/ sau penală pentru date eronate, falsificări și alte denaturări în rapoartele financiare și statistice.

XIV. Bunurile și baza tehnico-materială a instituției de educație timpurie

255. Instituția de educație timpurie - publică și privată - are în administrare clădiri, instalații inginerești, terenuri de joc și sportiv, echipamente, utilaje, mijloace de transport și alte mijloace fixe și circulante în conformitate cu normele sanitaro-igienice și antincendiarie în vigoare.

256. Instituțiile de educație timpurie private sunt titulare ale dreptului de proprietate ori ale altor drepturi reale, pe care le exercită asupra patrimoniului, în condițiile legii.

257. Bunurile și spațiile educaționale libere, administrate de către

instituțiile de educație timpurie publice pot fi date în locațiune sau arendă, în condițiile legii, pe un termen ce nu depășește 5 ani, doar cu acordul autorităților fondatoare, de preferință în scopuri educaționale, fără a periclita programul de activitate al instituției.

258. Dezvoltarea bazei materiale a instituției de educație timpurie se asigură din mijloace bugetare sau alte surse legale de finanțare a instituțiilor de învățământ.

259. Administrația publică locală asigură dezvoltarea bazei materiale a instituțiilor de învățământ publice și a structurilor de suport create, inclusiv utilizarea acestora, în conformitate cu standardele de stat, aprobate de Ministerul Educației și Cercetării și alte structuri centrale de specialitate.

260. Instituțiile private de educație timpurie dispun de bază materială proprie pentru desfășurarea procesului educațional, conform standardelor de stat, aprobate de Ministerul Educației și Cercetării și alte structuri centrale de specialitate.

261. Instituția de educație timpurie are dreptul de a deconta resursele materiale (inventarul, utilajul și alte valori materiale) în caz de uzare tehnică a acestora, în modul stabilit.

262. Evidența, organizarea și gestionarea bazei didactico-materiale, actualizarea documentelor contabile, prezentarea situațiilor financiare referitoare la patrimoniul și administrarea bazei didactico-materiale a instituției se realizează în conformitate cu legislația în vigoare.

263. Inventarierea bunurilor aflate în proprietatea sau în administrarea instituției se realizează în conformitate cu prevederile legale, de către comisia de inventariere, numită prin ordinul intern al instituției, iar actele de casare a bunurilor se prezintă la Consiliul local al APL pentru a fi aprobate.

264. Instituția de educație timpurie, în comun cu APL de nivelul întâi și al doilea (în cazul mun. Chișinău, Bălți și UTA Găgăuzia) realizează lucrări de reparație capitale și curente, lucrări de întreținere, igienizare, curățenie și gospodărire a instituției.

265. Instituția de educație timpurie asigură întreținerea terenurilor, clădirilor și a tuturor componentelor bazei didactico-materiale.

266. Instituția de educație timpurie, publică sau privată, poate funcționa doar având Autorizație sanitară de funcționare în vigoare, eliberată de către Centrul teritorial de sănătate publică, și Autorizație sanitar-veterinară valabilă, eliberată de structura teritorială a Agenției Naționale pentru Securitatea Alimentelor.

XV. Dispoziții speciale

59. În termen de 30 de zile de la data publicării prezentului

Regulament-cadru în Monitorul Oficial, consiliile de administrație ale unităților de educație timpurie sunt obligate să elaboreze și să aprobe propriile regulamente de organizare și funcționare.

60. Regulamentul va fi elaborat de către un colectiv de lucru din cadrul instituției, cu participarea reprezentanților părinților, numit prin decizia Consiliului de administrație al instituției.

61. Proiectul regulamentului se propune spre dezbateră în Consiliul reprezentativ al părinților, la care participă cu drept de vot și personalul didactic auxiliar și non-didactic.

62. Regulamentul elaborat, precum și modificările ulterioare ale acestuia se coordonează cu OLSDÎ și APL de nivelul întâi sau al doilea, după caz, sau cu fondatorul privat și se aprobă la Consiliul de administrație al instituției. După aprobare cu emiterea ordinului intern, Regulamentul instituției de educație timpurie se aduce la cunoștința personalului și părinților sau altor reprezentanți legali ai copiilor, contra semnătură, și se afișează la avizier și în spațiul virtual / pe pagina web a instituției.

63. Respectarea Regulamentului instituției de educație timpurie este obligatorie pentru personalul instituției, pentru părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor ce frecventează instituția, APL de nivelul întâi sau al doilea și OLSDÎ, precum și pentru alte categorii de persoane care, direct sau indirect, intră sub incidența normelor pe care acesta le conține. Nerespectarea prevederilor actului normativ constituie abatere și se sancționează conform legislației în vigoare.

64. Regulamentul instituției de educație timpurie este revizuit anual, în termen de cel mult 30 zile de la începutul anului de studii.